

ČVUT V PRAZE, FAKULTA STROJNÍ

Ú12113 – Ústav konstruování a částí strojů

TECHNICKÁ ZPRÁVA

ČELNÍ DVOUSTUPŇOVÁ PŘEVODOVKA

KAREL BALÁŠ

Obsah

1	Zadání	1
2	Návrh pohonu.....	2
2.1	Návrh elektromotoru	2
2.1.1	Návrhový výkon.....	2
2.1.2	Otáčky bubnu.....	2
2.1.3	Návrhové otáčky	2
2.1.4	Volba elektromotoru	2
2.1.5	Reálný výkon na bubnu	2
2.2	Rozdělení převodů.....	2
2.2.1	Řemenový převod	2
2.2.2	Převodový poměr 3,4.....	2
2.2.3	Převodový poměr 1,2.....	2
3	Návrh převodovky.....	3
3.1	Počty zubů, konečné rozdělení převodů	3
3.1.1	Počet zubů kola 2.....	3
3.1.2	Počet zubů kola 4.....	3
3.1.3	Konečný převodový poměr 1,2.....	3
3.1.4	Konečný převodový poměr 3,4.....	3
3.1.5	Konečný celkový převodový poměr	3
3.1.6	Odchylka celkového převodového poměru od návrhového	3
3.2	Kroutící momenty, otáčky hřídelů.....	3
3.2.1	Kroutící moment – motor	3
3.2.2	Kroutící moment – vstupní hřídel	3
3.2.3	Kroutící moment – předlohová hřídel.....	3
3.2.4	Kroutící moment – výstupní hřídel	3
3.2.5	Kroutící moment – buben.....	3
3.2.6	Otáčky – vstupní hřídel.....	4
3.2.7	Otáčky – předlohová hřídel.....	4
3.2.8	Otáčky – výstupní hřídel.....	4
3.2.9	Odchylka otáček výstupní hřídele a bubnu.....	4
3.3	Návrh spojky	4
3.3.1	Zubová naklápěcí spojka.....	4
3.4	Návrh hřídelů	4
3.4.1	Vstupní hřídel.....	4
3.4.2	Předlohová hřídel	4
3.4.3	Výstupní hřídel	4
3.5	Návrh modulu ozubení.....	5

3.5.1	Modul soukolí 1,2	5
3.5.2	Modul soukolí 3,4	5
3.6	Rozměry ozubených kol	5
3.6.1	Rozměry pastorku 1	5
3.6.2	Rozměry kola 2	5
3.6.3	Rozměry pastorku 3	5
3.6.4	Rozměry kola 4	5
3.6.5	Osová vzdálenost 1,2	6
3.6.6	Osová vzdálenost 3,4	6
3.6.7	Požadovaná osová vzdálenost 1,2	6
3.6.8	Požadovaná osová vzdálenost 3,4	6
3.6.9	Korekce ozubení	6
3.6.9.1	Korekce pastorku 1	6
3.6.9.2	Korekce kola 2	6
3.6.9.3	Korekce pastorku 3	6
3.6.9.4	Korekce kola 4	6
3.6.10	Šířka ozubení pastorku 1	6
3.6.11	Šířka ozubení kola 2	6
3.6.12	Šířka ozubení pastorku 3	6
3.6.13	Šířka ozubení kola 4	6
3.7	Návrh řemenového převodu	6
3.7.1	Geometrický převod	6
3.7.2	Návrh řemenu	7
3.7.3	Průměr velké řemenice	7
3.7.4	Délka řemene	7
3.7.5	Skutečná osová vzdálenost	7
3.7.6	Počet řemenů řemenového převodu	7
3.7.7	Šířka řemenice	7
3.7.8	Obvodové rychlosti	7
3.7.9	Síly v řemenovém převodu	8
3.8	Koncepční návrh 1	8
4	Kontrolní výpočty	9
4.1	Kontrola ozubení 1,2	9
4.2	Kontrola ozubení 3,4	10
4.3	Síly v ozubení	11
4.3.1	Tečné síly	11
4.3.1.1	Tečná síla pastorku 1	11
4.3.1.2	Tečná síla kola 2	11
4.3.1.3	Tečná síla pastorku 3	11

4.3.1.4	Tečná síla kola 4	11
4.3.2	Radiální síly	11
4.3.2.1	Radiální síla pastorku 1	11
4.3.2.2	Radiální síla kola 2	11
4.3.2.3	Radiální síla pastorku 3	11
4.3.2.4	Radiální síla kola 4	11
4.3.3	Axiální síly	11
4.3.3.1	Axiální síla pastorku 1	11
4.3.3.2	Axiální síla kola 2	11
4.3.3.3	Axiální síla pastorku 3	11
4.3.3.4	Axiální síla kola 4	11
4.4	Reakce v ložiskách	12
4.4.1	Vstupní hřídel – normální chod	12
4.4.2	Vstupní hřídel – zpětný chod	13
4.4.3	Předlohová hřídel – normální chod	14
4.4.4	Předlohová hřídel – zpětný chod	15
4.4.5	Výstupní hřídel – normální chod	16
4.4.6	Výstupní hřídel – zpětný chod	17
4.5	Návrh ložisek	18
4.5.1	Vstupní hřídel	18
4.5.1.1	Ložisko A	18
4.5.1.2	Ložisko B	18
4.5.2	Předlohová hřídel	19
4.5.2.1	Ložisko C	19
4.5.2.2	Ložisko D	19
4.5.3	Výstupní hřídel	20
4.5.3.1	Ložisko E	20
4.5.3.2	Ložisko F	20
4.6	Statická kontrola hřídelů	21
4.6.1	Vstupní hřídel	21
4.6.1.1	Průběh ohybových momentů – normální chod	21
4.6.1.2	Průběh ohybových momentů – zpětný chod	22
4.6.1.3	Maximální ohybový moment	22
4.6.1.4	Redukované napětí	22
4.6.2	Předlohová hřídel	23
4.6.2.1	Průběh ohybových momentů – normální chod	23
4.6.2.2	Průběh ohybových momentů – zpětný chod	24
4.6.2.3	Maximální ohybový moment	24
4.6.2.4	Redukované napětí	24

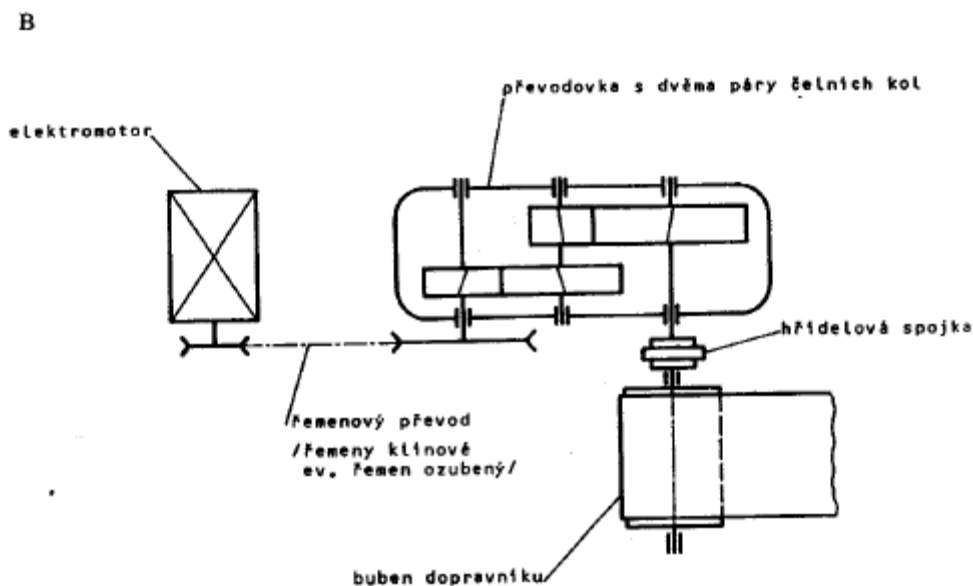
4.6.3	Výstupní hřídel	25
4.6.3.1	Průběh ohybových momentů – normální chod	25
4.6.3.2	Průběh ohybových momentů – zpětný chod	26
4.6.3.3	Maximální ohybový moment	26
4.6.3.4	Redukované napětí	26
4.7	Koncepční návrh 2	27
5	Spoje náboj – hřídel	28
5.1	Návrh připojení řemenice	28
5.1.1.1	Návrh těsného pera	28
5.1.1.2	Délka těsného pera	28
5.1.1.3	Kontrola otlacení těsného pera	28
5.1.1.4	Kontrola střihu těsného pera	28
5.2	Návrh připojení kola 2 na předlohovou hřídel	28
5.2.1.1	Návrh drážkování	28
5.2.1.2	Minimální délka drážkování	28
5.2.1.3	Kontrola otlacení v drážkování	28
5.3	Návrh připojení kola 4 na výstupní hřídel	29
5.3.1.1	Návrh lisování	29
5.3.1.2	Minimální tlak ve spoji	29
5.3.1.3	Minimální přesah	29
5.3.1.4	Lisování za studena	29
5.3.1.4.1	Minimální výrobní přesah	29
5.3.1.4.2	Návrh uložení	29
5.3.1.4.3	Minimální přesah dle uložení	29
5.3.1.5	Lisování za tepla	29
5.3.1.5.1	Minimální výrobní přesah	29
5.3.1.5.2	Návrh uložení	29
5.3.1.5.3	Minimální přesah dle uložení	29
5.3.1.6	Maximální tlak ve spoji za studena/za tepla	29
5.3.1.6.1	Za studena	29
5.3.1.6.2	Za tepla	29
5.3.1.7	Maximální tlak ve spoji	30
5.3.1.8	Redukované napětí	30
5.3.1.9	Bezpečnost	30
5.3.1.10	Potřebná lisovací síla pro lisování	30
5.3.1.11	Potřebné ohřátí náboje pro lisování	30
6	Dynamická kontrola vstupní hřídele	31
6.1	Kontrola únavové pevnosti	31
6.2	Kontrola tuhosti	32

6.2.1	Průhyb hřídele	32
6.2.2	Natočení hřídele.....	32
6.2.3	Dovolené hodnoty průhybů, průhybů v ozubení a natočení v kolech a natočení v podporách	32
6.2.4	Průhyb mezi ložisky	33
6.2.5	Průhyb v ozubení	33
6.2.6	Natočení v ozubení	33
6.2.7	Natočení v podporách.....	33
6.2.8	Maximální průhyb.....	33
7	Závěr.....	34
8	Seznam použité literatury	34

1 Zadání

Navrhněte dvoustupňovou převodovku se šikmými zuby s řemenovým převodem na vstupu převodovky a zubovou naklápěcí spojkou na výstupu převodovky dle zadaných hodnot.

Hodnoty:	Výkon bubnu	$P_b = 6 \text{ kW}$
	Průměr bubnu	$D_b = 0,4 \text{ m}$
	Rychlost bubnu	$v_b = 1,7 \text{ ms}^{-1}$
	Trvanlivost ložisek	$L_h = 25 \text{ 000 hodin}$

Ostatní hodnoty (zadané/zvolené):

Účinnost převodu 1,2;3,4	$\eta_{1,2;3,4} = 0,98$
Účinnost bubnu	$\eta_{BUB} = 0,95$
Účinnost spojky	$\eta_{SPOJ} = 0,995$
Účinnost řemene	$\eta_{ŘEM} = 0,92$
Počet zubů pastorku 1	$Z_1 = 26$
Počet zubů pastorku 3	$Z_3 = 25$
Celkový převodový poměr	$i_c' = 35,5$
Návrh. konst. vstup. hřídele	$A_I = 130$
Návrh. konst. předloh. hřídele	$A_{II} = 115$
Návrh. konst. výstup. hřídele	$A_{III} = 105$
Materiál kol	14 220 (16MnCr5)
Mez únavy kol (bázová hod.)	$\sigma_{LIMB} = 700 \text{ MPa}$
Mez kluzu kol	$\sigma_{Kt} = 490 \text{ MPa}$
Součinitel pro kalená kola	$f_p = 18$
Součinitel přidav. zatížení	$K_f = 1,25$
Poměrná šířka kola	$\psi_M = 18$
Dovolené napětí kol	$\sigma_{FP} = 420 \text{ MPa}$
Úhel sklonu zubu kol 1,2	$\beta_{1,2} = 10^\circ$
Úhel sklonu zubu kol 3,4	$\beta_{3,4} = 8^\circ$
Skluz řemenu	$\xi = 0,018$
Dovolené napětí hřídelů	$\sigma_D = 70 \text{ MPa}$
Dovolené otačení hřídelů	$p_D = 70 \text{ MPa}$
Dovolený střih per	$\tau_D = 70 \text{ MPa}$

2 Návrh pohonu

2.1 Návrh elektromotoru

2.1.1 Návrhový výkon

$$P'_M = \frac{P_b}{\eta_c} = \frac{P_b}{\eta_{1,2} * \eta_{3,4} * \eta_{\check{R}EM} * \eta_{BUB} * \eta_{SPOJ}} = \frac{6\ 000}{0,98 * 0,98 * 0,92 * 0,95 * 0,998} = 7\ 183\ W \cong 7,18\ kW$$

2.1.2 Otáčky bubnu

$$v = r_b * \omega = r_b * 2 * \pi * n_b \Rightarrow n_b = \frac{v_b * 60}{\pi * D_b} = \frac{1,7 * 60}{\pi * 0,4} = 81,2\ min^{-1}$$

2.1.3 Návrhové otáčky

$$n'_m = i'_c * n_b = 33,5 * 81,2 = 2\ 882\ min^{-1}$$

2.1.4 Volba elektromotoru

Volím 2-pólový elektromotor *SIEMENS 1LE1002-1CA13*

$$n_m = 2\ 925\ min^{-1}$$

$$P_m = 7,5\ kW$$

2.1.5 Reálný výkon na bubnu

$$P_{bREAL} = P_m * \eta_c = P_m * \eta_{1,2} * \eta_{3,4} * \eta_{\check{R}EM} * \eta_{BUB} * \eta_{SPOJ} = \frac{7\ 500}{0,98 * 0,98 * 0,92 * 0,95 * 0,995} = 6\ 264\ W \cong 6,3\ kW$$

2.2 Rozdělení převodů

2.2.1 Řemenový převod

Řemenový převod volím $i_{\check{R}EM} = 1,5$

2.2.2 Převodový poměr 3,4

Převodový poměr 1,2 bude 1,4x větší, než převodový poměr 3,4

$$i'_{1,2} \cong 1,4 * i'_{3,4}$$

$$i'_c = i'_{1,2} * i'_{3,4} * i_{\check{R}EM} = 1,4 * i'_{3,4}^2 * i_{\check{R}EM} \Rightarrow i'_{3,4} = \sqrt{\frac{i'_c}{1,4 * i_{\check{R}EM}}} = \sqrt{\frac{35,5}{1,4 * 1,5}} = 4,11$$

2.2.3 Převodový poměr 1,2

$$i'_{1,2} = 1,4 * i'_{3,4} = 1,4 * 4,11 = 5,76$$

3 Návrh převodovky

3.1 Počty zubů, konečné rozdělení převodů

3.1.1 Počet zubů kola 2

$$i'_{1,2} = \frac{z'_2}{z_1} \Rightarrow z'_2 = z_1 * i'_{1,2} = 26 * 5,76 = 149,66 \text{ zubů}$$

Volím $z_2 = 150$ zubů

3.1.2 Počet zubů kola 4

$$i'_{3,4} = \frac{z'_4}{z_3} \Rightarrow z'_4 = z_3 * i'_{3,4} = 25 * 5,11 = 102,79 \text{ zubů}$$

Volím $z_4 = 103$ zubů

3.1.3 Konečný převodový poměr 1,2

$$i_{1,2} = \frac{z_2}{z_1} = \frac{150}{26} = 5,77$$

3.1.4 Konečný převodový poměr 3,4

$$i_{3,4} = \frac{z_4}{z_3} = \frac{103}{25} = 4,12$$

3.1.5 Konečný celkový převodový poměr

$$i_c = i_{1,2} * i_{3,4} * i_{REM} = 5,77 * 4,12 * 1,5 = 35,65$$

3.1.6 Odchylka celkového převodového poměru od návrhového

$$\Delta i_c = \frac{i_c - i'_c}{i_c} * 100 = \frac{35,65 - 35,5}{35,65} * 100 = 0,43 \% < 4 \%$$

VYHOVUJE

3.2 Kroutící momenty, otáčky hřídelů

3.2.1 Kroutící moment – motor

$$M_{kMOT} = 9550 * \frac{P_M}{n_M} = 9550 * \frac{7,5}{2925} = 24,49 Nm$$

3.2.2 Kroutící moment – vstupní hřídel

$$M_{kH1} = M_{kMOT} * i_{REM} * \eta_{REM} = 24,49 * 1,5 * 0,92 = 33,79 Nm$$

3.2.3 Kroutící moment – předlohová hřídel

$$M_{kH2} = M_{kH1} * i_{1,2} * \eta_{1,2} = 33,79 * 5,77 * 0,98 = 191,06 Nm$$

3.2.4 Kroutící moment – výstupní hřídel

$$M_{kH3} = M_{kH2} * i_{3,4} * \eta_{3,4} = 191,06 * 4,12 * 0,98 = 771,41 Nm$$

3.2.5 Kroutící moment – buben

$$M_{kBUB} = M_{kH3} * \eta_{SPOJ} * \eta_{BUB} = 771,41 * 0,995 * 0,95 = 767,55 Nm$$

3.2.6 Otáčky – vstupní hřídel

$$n_{H1} = \frac{n_M}{i_{REM}} = \frac{2\,925}{1,5} = 1\,950 \text{ min}^{-1}$$

3.2.7 Otáčky – předloková hřídel

$$n_{H1} = \frac{n_{H1}}{i_{1,2}} = \frac{1\,950}{5,77} = 338 \text{ min}^{-1}$$

3.2.8 Otáčky – výstupní hřídel

$$n_{H3} = \frac{n_{H2}}{i_{3,4}} = \frac{338}{4,12} = 82 \text{ min}^{-1}$$

3.2.9 Odchylka otáček výstupní hřídele a bubnu

$$\Delta n_b = \frac{n_{H3} - n_b}{n_{H3}} * 100 = \frac{82 - 81,2}{82} * 100 = 1,1 \% < 4 \%$$

VYHOVUJE

3.3 Návrh spojky

3.3.1 Zubová naklápěcí spojka

$$M_{kSPOJ} = 1,5 * M_{kH3} = 1,5 * 771,41 = 1\,157 \text{ Nm}$$

Volím spojku GFA – 40LL

$$M_{kNOM} = 1\,250 \text{ Nm}; M_{kMAX} = 3\,125 \text{ Nm}$$

3.4 Návrh hřídelů

3.4.1 Vstupní hřídel

$$d_{H1} = A_I \sqrt[3]{\frac{P_{H1}}{n_{H1}}} = 130 * \sqrt[3]{\frac{7,5 * 0,92}{1\,950}} = 19,81 \text{ mm}$$

Volím $d_{H1} = 25 \text{ mm}$

3.4.2 Předloková hřídel

$$d_{H2} = A_{II} \sqrt[3]{\frac{P_{H2}}{n_{H2}}} = 115 * \sqrt[3]{\frac{7,5 * 0,92 * 0,98}{338}} = 31,22 \text{ mm}$$

Volím $d_{H2} = 35 \text{ mm}$

3.4.3 Výstupní hřídel

$$d_{H3} = A_{III} \sqrt[3]{\frac{P_{H3}}{n_{H3}}} = 105 * \sqrt[3]{\frac{7,5 * 0,92 * 0,98 * 0,98}{82}} = 45,40 \text{ mm}$$

Volím $d_{H2} = 50 \text{ mm}$

3.5 Návrh modulu ozubení

3.5.1 Modul soukolí 1,2

$$m'_{n1,2} \geq f_p * \sqrt[3]{\frac{K_f * M_{KH1}}{\psi_M * Z_1 * \sigma_{FP}}} = 18 * \sqrt[3]{\frac{1,25 * 33,79}{18 * 26 * 420}} = 1,08 \text{ mm}$$

Volím $m_{n1,2} = 1,25 \text{ mm}$

3.5.2 Modul soukolí 3,4

$$m'_{n3,4} \geq f_p * \sqrt[3]{\frac{K_f * M_{KH2}}{\psi_M * Z_3 * \sigma_{FP}}} = 18 * \sqrt[3]{\frac{1,25 * 191,06}{18 * 25 * 420}} = 1,95 \text{ mm}$$

Volím $m_{n3,4} = 2 \text{ mm}$

3.6 Rozměry ozubených kol

Die KONTROLA OZUBENÍ ISO 6336 [3]:

$$\alpha_{t1,2} = 20,28^\circ$$

$$\alpha_{t3,4} = 20,18^\circ$$

$$\alpha_{w1,2} = 20,70^\circ$$

$$\alpha_{w3,4} = 21,05^\circ$$

3.6.1 Rozměry pastorku 1

$$d_1 = \frac{z_1 * m_{n1,2}}{\cos(\beta_{1,2})} = \frac{26 * 1,25}{\cos(10^\circ)} = 33,00 \text{ mm}$$

$$d_{w1} = \frac{d_1 * \cos(\alpha_{t1,2})}{\cos(\alpha_{w1,2})} = \frac{33,00 * \cos(20,28^\circ)}{\cos(20,70^\circ)} = 33,09 \text{ mm}$$

3.6.2 Rozměry kola 2

$$d_2 = \frac{z_2 * m_{n1,2}}{\cos(\beta_{1,2})} = \frac{150 * 1,25}{\cos(10^\circ)} = 190,39 \text{ mm}$$

$$d_{w2} = \frac{d_2 * \cos(\alpha_{t1,2})}{\cos(\alpha_{w1,2})} = \frac{190,39 * \cos(20,28^\circ)}{\cos(20,70^\circ)} = 190,91 \text{ mm}$$

3.6.3 Rozměry pastorku 3

$$d_3 = \frac{z_3 * m_{n3,4}}{\cos(\beta_{3,4})} = \frac{26 * 2}{\cos(8^\circ)} = 50,49 \text{ mm}$$

$$d_{w3} = \frac{d_3 * \cos(\alpha_{t3,4})}{\cos(\alpha_{w3,4})} = \frac{50,49 * \cos(20,18^\circ)}{\cos(21,05^\circ)} = 50,78 \text{ mm}$$

3.6.4 Rozměry kola 4

$$d_4 = \frac{z_4 * m_{n3,4}}{\cos(\beta_{3,4})} = \frac{103 * 2}{\cos(8^\circ)} = 208,02 \text{ mm}$$

$$d_{w3} = \frac{d_3 * \cos(\alpha_{t3,4})}{\cos(\alpha_{w3,4})} = \frac{208,02 * \cos(20,18^\circ)}{\cos(21,05^\circ)} = 209,22 \text{ mm}$$

3.6.5 Osová vzdálenost 1,2

$$a_{1,2} = \frac{d_1 + d_2}{2} = \frac{33,0 + 190,39}{2} = 111,70 \text{ mm}$$

3.6.6 Osová vzdálenost 3,4

$$a_{3,4} = \frac{d_3 + d_4}{2} = \frac{50,49 + 208,02}{2} = 129,26 \text{ mm}$$

3.6.7 Požadovaná osová vzdálenost 1,2

Volím valivou osovou vzdálenost $a_{w1,2} = 112 \text{ mm}$

3.6.8 Požadovaná osová vzdálenost 3,4

Volím valivou osovou vzdálenost $a_{w3,4} = 130 \text{ mm}$

3.6.9 Korekce ozubení

Dle [3]:

$$\sum x_1 + x_2 = 0,245$$

$$\sum x_3 + x_4 = 0,379$$

3.6.9.1 Korekce pastorku 1

Volím korekci $x_1 = +0,245$

3.6.9.2 Korekce kola 2

Volím korekci $x_2 = +0$

3.6.9.3 Korekce pastorku 3

Volím korekci $x_3 = +0,479$

3.6.9.4 Korekce kola 4

Volím korekci $x_4 = -0,1$

3.6.10 Šířka ozubení pastorku 1

$$b_1 = \psi_M * m_{n1,2} + m_{n1,2} = 18 * 1,25 + 1,25 = 23,75 \cong 24 \text{ mm}$$

3.6.11 Šířka ozubení kola 2

$$b_2 = \psi_M * m_{n1,2} = 18 * 1,25 = 22,5 \text{ mm}$$

3.6.12 Šířka ozubení pastorku 3

$$b_1 = \psi_M * m_{n3,4} + m_{n3,4} = 18 * 2 + 2 = 38 \text{ mm}$$

3.6.13 Šířka ozubení kola 4

$$b_2 = \psi_M * m_{n1,2} = 18 * 2 = 36 \text{ mm}$$

3.7 **Návrh řemenového převodu**

3.7.1 Geometrický převod

$$i_g = i_{\text{REM}} * (1 - \xi) = 1,5 * (1 - 0,018) = 1,473$$

3.7.2 Návrh řemenu

Volím dle [1]: Řemen C

$$D_1 = 224 \text{ mm}$$

$$Pr = 8,23 \text{ kW}$$

$$c_\alpha = 0,95$$

$$c_p = 1,5$$

$$c_L = 0,83$$

$$c_z = 1$$

$$e = 25,5 \text{ mm}$$

$$f = 17 \text{ mm}$$

3.7.3 Průměr velké řemenice

$$i_g = \frac{D_2}{D_1} \Rightarrow D_2 = i_g * D_1 = 1,473 * 224 = 329,95 \cong 330 \text{ mm}$$

3.7.4 Délka řemene

Volím osovou vzdálenost $a' = 300 \text{ mm}$

$$L' = \frac{\pi}{2} * (D_1 + D_2) + 2 * a' + \frac{(D_2 - D_1)^2}{4 * a'} = \frac{\pi}{2} * (224 + 330) + 2 * 300 + \frac{(330 - 224)^2}{4 * 300} = 1 479,6 \text{ mm}$$

Volím $L = 1 600 \text{ mm}$

3.7.5 Skutečná osová vzdálenost

$$\cos\left(\frac{\alpha'}{2}\right) = \frac{D_2 - D_1}{2 * a'} \Rightarrow \frac{\alpha'}{2} = \arccos\left(\frac{D_2 - D_1}{2 * a'}\right) = \arccos\left(\frac{330 - 224}{2 * 300}\right) = 79,82^\circ$$

$$\delta' = 90 - \frac{\alpha'}{2} = 90 - 79,82^\circ = 10,18^\circ$$

$$a = \frac{1,004 * L - 0,5 * \pi * (D_1 + D_2) - \frac{\pi * \delta'}{180} * (D_2 - D_1)}{2 * \sin\left(\frac{\alpha'}{2}\right)}$$
$$= \frac{1,004 * 1 600 - 0,5 * \pi * (224 + 330) - \frac{\pi * 10,18^\circ}{180} * (330 - 224)}{2 * \sin 79,82^\circ} = 383,53 \text{ mm}$$

Volím osovou vzdálenost $a = 380 \text{ mm}$ -> napnutí řemene pomocí napínáku řemene TERE 5

3.7.6 Počet řemenů řemenového převodu

$$z \geq \frac{P_M}{P_S * c_z} = \frac{P_M}{P_r * \frac{c_\alpha * c_L}{c_p} * c_z} = \frac{7,5}{8,23 * \frac{0,95 * 0,83}{1,5} * 1} = 1,7$$

Volím $z = 2$

3.7.7 Šířka řemenice

$$B = (z - 1) * e + 2 * f = (2 - 1) * 25,5 + 2 * 17 = 59,5 \cong 60 \text{ mm}$$

3.7.8 Obvodové rychlosti

$$v_1 = \frac{\pi * D_1 * n_M}{60} = \frac{\pi * 224 * 2 925}{60} = 34,31 \text{ m s}^{-1}$$

$$v_2 = \frac{\pi * D_2 * n_{H1}}{60} = \frac{\pi * 330 * 1 950}{60} = 33,69 \text{ m s}^{-1}$$

3.7.9 Síly v řemenovém převodu

$$F = \frac{1\,000 * P_m}{v_1} = \frac{1\,000 * 7,5}{34,10} = 219\,N$$

$$\cos\left(\frac{\alpha}{2}\right) = \frac{D_2 - D_1}{2 * a} \Rightarrow \frac{\alpha}{2} = \arccos\left(\frac{D_2 - D_1}{2 * a}\right) = \arccos\left(\frac{330 - 224}{2 * 380}\right) = 81,98^\circ$$

$$\delta = 90 - \frac{\alpha}{2} = 90 - 81,98^\circ = 8,02^\circ$$

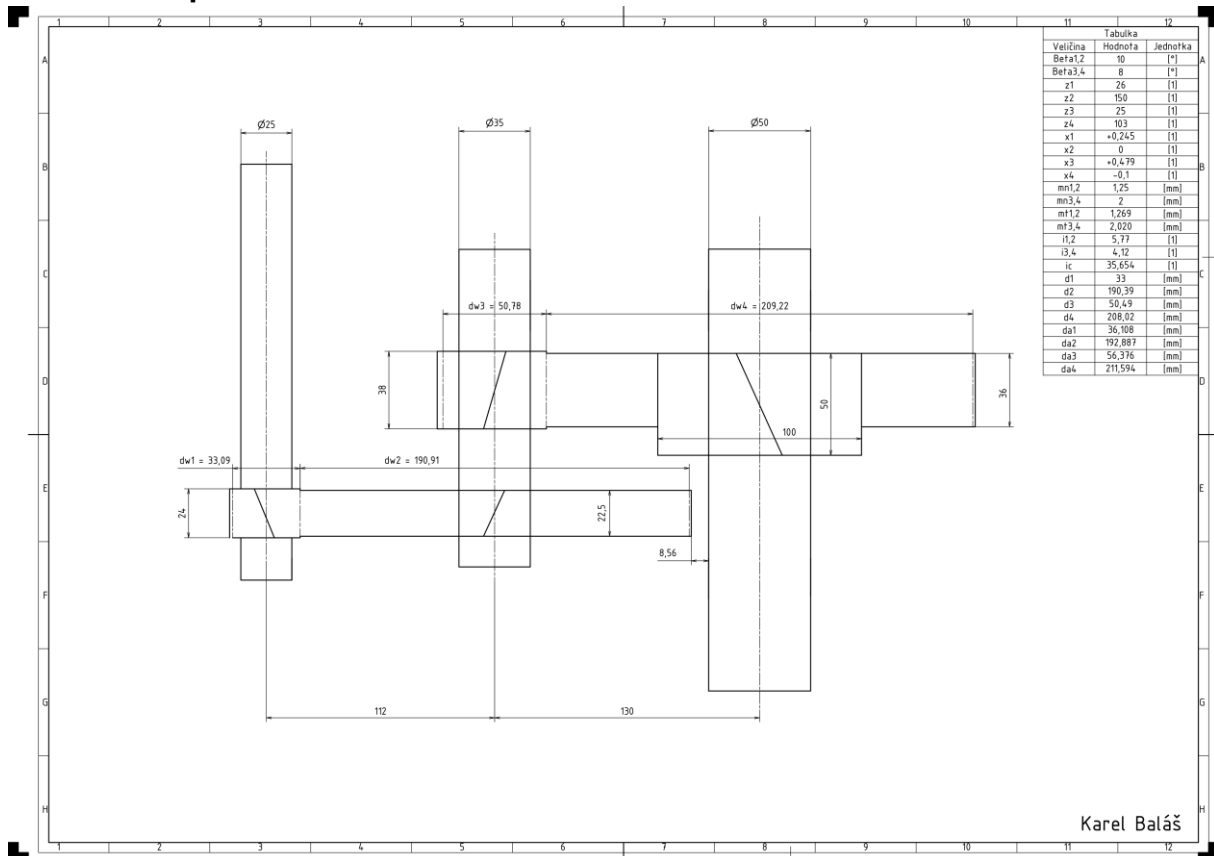
$$V = 2 * Q_0 * \cos \delta = 2 * 0,54 * F * \cos \delta = 2 * 0,54 * 219 * \cos 8,02^\circ = 238\,N$$

$$\begin{aligned} \tan \vartheta &= \frac{F}{2 * Q_0} * \tan \delta = \frac{F}{2 * 0,54 * F} * \tan \delta \Rightarrow \vartheta \\ &= \operatorname{atan}\left(\frac{F}{2 * 0,54 * F} * \tan \delta\right) = \operatorname{atan}\left(\frac{219}{2 * 0,54 * 219} * \tan 8,02^\circ\right) = 7,43^\circ \end{aligned}$$

$$V_x = V * \cos(\gamma - \vartheta) = 238 * \cos(0^\circ - 7,43^\circ) = 236\,N$$

$$V_y = V * \sin(\gamma - \vartheta) = 238 * \sin(0^\circ - 7,43^\circ) = -31\,N$$

3.8 Konceptní návrh 1

4 Kontrolní výpočty

4.1 Kontrola ozubení 1,2

Kontrola ozubení dle ISO 6336			jednotky mm, Nmm, °, kW, Mpa, m.s ⁻¹					
			Roz.	kolo 1	kolo 2		kolo 1	kolo 2
z_1	26		d	33,00136	190,3925	σ_{Flim}	700	700
z_2	150		d_a	36,10789	192,8865	σ_{Hlim}	1270	1270
m_n	1,25		d_f	30,48886	187,2675	Y_{Fa}	2,32342	2,144125
x_1	0,245		d_b	30,9549	178,586	Y_{sa}	1,720216	1,842837
x_2	0		d_w	33,09097	190,9094	Y_ϵ	0,694019	0,694019
α_n	20		h_a	1,553263	1,247013	Y_β	0,922089	0,922089
β	10		h_f	1,25625	1,5625	F_β	6	6
a_w	112,0002		h	2,809513	2,809513	$Y_{N.x}$	1	1
b_1	23,75		s_n	2,186427	1,963495	Z_H	2,436271	2,436271
b_2	22,5		s_t	2,220156	1,993785	Z_E	189,8	189,8
P	7,5		v_n	1,740564	1,963495	Z_ϵ	0,787237	0,787237
n_1	1938		v_t	1,767415	1,993785	Z_β	0,992375	0,992375
M_{k1}	36955,48		α_w	20,69899		Z_B	1	1
v	3,348762					$Z_{R.T}$	1,5	1,5
u	5,769231					K_A	1,1	1,1
						K_V	1,11167	1,11167
Kontrolní rozměry						$K_{F\alpha}$	1,1	1,1
	1	2				$K_{F\beta}$	1,190501	1,189015
h_k	1,201911	0,931486				$K_{H\alpha}$	1,1	1,1
s_k	1,930664	1,930664		konst. tloušťka		$K_{H\beta}$	1,218283	1,218283
z'	4	18						
M/z	13,60058	67,32122		přes zuby				
d	1,845082	1,845082				S_F	2,265418	2,173619
M/d	35,35894	192,1652		přes kuličky		S_H	2,189753	2,189753

4.2 Kontrola ozubení 3,4

Kontrola ozubení dle ISO 6336				jednotky mm, Nmm, °, kW, Mpa, m.s ⁻¹				
			Roz.	kolo 3	kolo 4		kolo 3	kolo 4
z ₃	25		d	50,49138	208,0245	σ _{Flim}	700	700
z ₄	103		d _a	56,37641	211,5935	σ _{Hlim}	1270	1270
m _n	2		d _f	47,40738	202,6245	Y _{Fa}	2,140757	2,208342
x ₁	0,479		d _b	47,39166	195,2536	Y _{sa}	1,818921	1,774717
x ₂	-0,1		d _w	50,78142	209,2195	Y _ε	0,720355	0,720355
α _n	20		h _a	2,942517	1,784517	Y _β	0,950046	0,950046
β	8		h _f	1,542	2,7	F _β	6	6
a _w	130,0004		h	4,484517	4,484517	Y _{N,x}	1	1
b ₃	38		s _n	3,83896	2,996005	Z _H	2,418063	2,418063
b ₄	36		s _t	3,876687	3,025448	Z _E	189,8	189,8
P	7,5		v _n	2,444226	3,287181	Z _ε	0,825461	0,825461
n ₃	366,5		v _t	2,468247	3,319486	Z _β	0,995122	0,995122
M _{k3}	195415,3		α _w	21,05259		Z _B	1	1
v	0,968924					Z _{R,T}	1,5	1,5
u	4,12					K _A	1,1	1,1
						K _V	1,015285	1,015285
Kontrolní rozměry						K _{Fα}	1,1	1,1
	1	2				K _{Fβ}	1,20417	1,202573
h _k	2,325608	1,303068				K _{Hα}	1,1	1,1
s _k	3,389887	3,389887		konst. tloušťka		K _{Hβ}	1,234053	1,234053
z'	3	12						
M/z	16,13608	70,72906		přes zuby				
d	2,952131	2,952131				S _F	1,743439	1,64319
M/d	55,00008	210,4984		přes kuličky		S _H	1,783989	1,783989

4.3 Síly v ozubení

4.3.1 Tečné síly

4.3.1.1 Tečná síla pastorku 1

$$F_{t21} = \frac{2 * M_{kH1} * 1000}{d_{w1}} = \frac{2 * 33,79 * 1\,000}{30,09} = 2\,042\,N$$

4.3.1.2 Tečná síla kola 2

$$F_{t12} = \frac{2 * M_{kH2} * 1000}{d_{w2}} = \frac{2 * 191,06 * 1\,000}{190,91} = 2\,002\,N$$

4.3.1.3 Tečná síla pastorku 3

$$F_{t43} = \frac{2 * M_{kH2} * 1000}{d_{w3}} = \frac{2 * 191,06 * 1\,000}{50,78} = 7\,525\,N$$

4.3.1.4 Tečná síla kola 4

$$F_{t34} = \frac{2 * M_{kH3} * 1000}{d_{w4}} = \frac{2 * 771,41 * 1\,000}{209,22} = 7\,374\,N$$

4.3.2 Radiální síly

4.3.2.1 Radiální síla pastorku 1

$$F_{r21} = \frac{F_{t21} * \tan \alpha}{\cos \beta_{1,2}} = \frac{2\,042 * \tan 20^\circ}{\cos 10^\circ} = 755\,N$$

4.3.2.2 Radiální síla kola 2

$$F_{r12} = \frac{F_{t12} * \tan \alpha}{\cos \beta_{1,2}} = \frac{2\,002 * \tan 20^\circ}{\cos 10^\circ} = 740\,N$$

4.3.2.3 Radiální síla pastorku 3

$$F_{r43} = \frac{F_{t43} * \tan \alpha}{\cos \beta_{3,4}} = \frac{7\,525 * \tan 20^\circ}{\cos 8^\circ} = 2\,766\,N$$

4.3.2.4 Radiální síla kola 4

$$F_{r34} = \frac{F_{t34} * \tan \alpha}{\cos \beta_{3,4}} = \frac{7\,374 * \tan 20^\circ}{\cos 8^\circ} = 2\,710\,N$$

4.3.3 Axiální síly

4.3.3.1 Axiální síla pastorku 1

$$F_{a21} = F_{t21} * \tan \beta_{1,2} = 2\,042 * \tan 10^\circ = 360\,N$$

4.3.3.2 Axiální síla kola 2

$$F_{a12} = F_{t12} * \tan \beta_{1,2} = 2\,002 * \tan 10^\circ = 353\,N$$

4.3.3.3 Axiální síla pastorku 3

$$F_{a43} = F_{t43} * \tan \beta_{3,4} = 7\,525 * \tan 8^\circ = 1\,058\,N$$

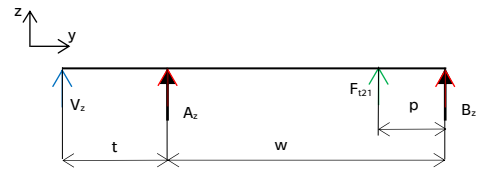
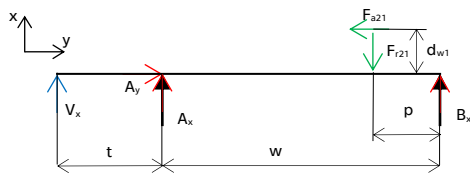
4.3.3.4 Axiální síla kola 4

$$F_{a34} = F_{t34} * \tan \beta_{3,4} = 7\,374 * \tan 8^\circ = 1\,036\,N$$

4.4 Reakce v ložiskách

Návrh: $w = 131 \text{ mm}$
 $p = 32,5 \text{ mm}$
 $t = 74 \text{ mm}$

4.4.1 Vstupní hřídel – normální chod

$$x: V_x + A_x + B_x - F_{r21} = 0$$

$$y: A_y - F_{a21} = 0$$

$$M_A: V_x * t + F_{r21} * (w - p) - B_x * w - F_{a21} * \frac{d_{w1}}{2} = 0$$

$$B_x = \frac{V_x * t + F_{r21} * (w - p) - F_{a21} * \frac{d_{w1}}{2}}{w}$$

$$= \frac{236 * 74 + 755 * (131 - 32,5) - 360 * \frac{33,09}{2}}{131}$$

$$= 655 \text{ N}$$

$$A_y = F_{a21} = 360 \text{ N}$$

$$A_x = F_{r21} - B_x - V_x = 755 - 655 - 236 = -136 \text{ N}$$

$$z: V_z + A_z + B_z + F_{t21} = 0$$

$$y: 0$$

$$M_A: V_z * t - F_{t21} * (w - p) - B_z * w = 0$$

$$B_z = \frac{V_z * t - F_{t21} * (w - p)}{w}$$

$$= \frac{-31 * 74 - 2042 * (126 - 32,5)}{131}$$

$$= -1553 \text{ N}$$

$$A_z = -F_{t21} - B_z - V_z$$

$$= -2042 - (-1553)$$

$$- (-31) = -459 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku A – normální chod

$$R_{Ar} = \sqrt{A_x^2 + A_z^2} = \sqrt{(-136)^2 + (-459)^2} = 478 \text{ N}$$

Axiální reakce v ložisku A – normální chod

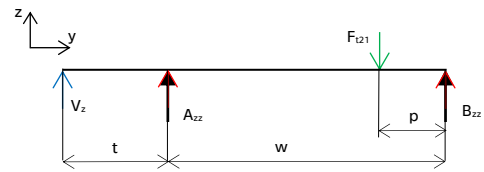
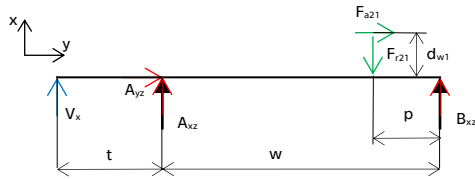
$$R_{Aa} = A_y = 360 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku B – normální chod

$$R_{Br} = \sqrt{B_x^2 + B_z^2} = \sqrt{655^2 + (-1553)^2} = 1518 \text{ N}$$

4.4.2 Vstupní hřídel – zpětný chod

Návrh: $w = 131 \text{ mm}$
 $p = 32,5 \text{ mm}$
 $t = 74 \text{ mm}$

$$x: V_x + A_{xz} + B_{xz} - F_{r21} = 0$$

$$y: A_{yz} + F_{a21} = 0$$

$$M_A: V_x * t + F_{r21} * (w - p) - B_{xz} * w + F_{a21} * \frac{d_{w1}}{2} = 0$$

$$B_{xz} = \frac{V_x * t + F_{r21} * (w - p) + F_{a21} * \frac{d_{w1}}{2}}{w}$$

$$= \frac{236 * 74 + 755 * (131 - 32,5) + 360 * \frac{33,09}{2}}{131}$$

$$= 746 \text{ N}$$

$$A_{yz} = -F_{a21} = -360 \text{ N}$$

$$A_{xz} = F_{r21} - B_{xz} - V_x = 755 - 748 - 236 = -228 \text{ N}$$

$$z: V_z + A_{zz} + B_{zz} - F_{t21} = 0$$

$$y: 0$$

$$M_A: V_z * t - F_{t21} * (w - p) - B_{zz} * w = 0$$

$$B_{zz} = \frac{V_z * t + F_{t21} * (w - p)}{w}$$

$$= \frac{-31 * 74 + 2042 * (131 - 32,5)}{131} = 1518 \text{ N}$$

$$A_{zz} = F_{t21} - B_{zz} - V_z$$

$$= 2042 - 1518 - (-31)$$

$$= 555 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku A – zpětný chod

$$R_{Arz} = \sqrt{A_{xz}^2 + A_{zz}^2} = \sqrt{(-228)^2 + 555^2} = 600 \text{ N}$$

Axiální reakce v ložisku A – zpětný chod

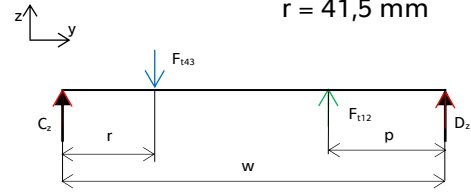
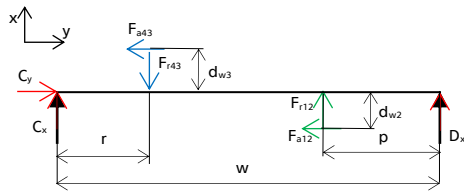
$$R_{Aaz} = |A_y| = 360 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku B – zpětný chod

$$R_{Brz} = \sqrt{B_{xz}^2 + B_{zz}^2} = \sqrt{746^2 + 1518^2} = 1692 \text{ N}$$

4.4.3 Předloková hřídel – normální chod

Návrh: $w = 130 \text{ mm}$
 $p = 33,75 \text{ mm}$
 $r = 41,5 \text{ mm}$

$$x: C_x + D_x + F_{r12} - F_{r43} = 0$$

$$y: C_y - F_{a12} - F_{a43} = 0$$

$$M_C: F_{r43} * r - F_{r12} * (w - p) - D_x * w + F_{a12} * \frac{d_{w2}}{2} - F_{a43} * \frac{d_{w3}}{2} = 0$$

$$D_x = \frac{F_{r43} * r + F_{r12} * (w - p) + F_{a12} * \frac{d_{w2}}{2} - F_{a43} * \frac{d_{w3}}{2}}{w}$$

$$= \frac{2\,766 * 41,5 + 740 * (130 - 33,75) + 353 * \frac{190,91}{2} - 1\,058 * \frac{50,78}{2}}{130}$$

$$= -130 \text{ N}$$

$$C_y = F_{a12} + F_{a43} = 353 + 1\,058 = 1\,411 \text{ N}$$

$$C_x = F_{r43} - F_{r12} - D_x = 2\,766 - 740 - (-130) = 2\,156 \text{ N}$$

$$z: C_z + D_z - F_{t43} + F_{t12} = 0$$

$$y: 0$$

$$M_C: F_{t43} * r - F_{t12} * (w - p) - D_z * w = 0$$

$$D_z = \frac{F_{t43} * r - F_{t12} * (w - p)}{w}$$

$$= \frac{7\,525 * 41,5 - 2\,002 * (130 - 33,75)}{130}$$

$$= 920 \text{ N}$$

$$C_z = F_{t43} - F_{t12} - D_z$$

$$= 7\,525 - 2\,002 - 920$$

$$= 4\,603$$

Radiální reakce v ložisku C – normální chod

$$R_{Cr} = \sqrt{C_x^2 + C_z^2} = \sqrt{2\,156^2 + 4\,603^2} = 5\,083 \text{ N}$$

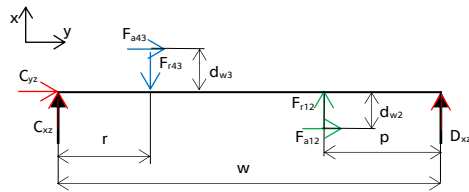
Axiální reakce v ložisku C – normální chod

$$R_{Ca} = C_y = 1\,411 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku D – normální chod

$$R_{Dr} = \sqrt{D_x^2 + D_z^2} = \sqrt{(-130)^2 + 920^2} = 929 \text{ N}$$

4.4.4 Předloková hřídel – zpětný chod

$$x: C_{xz} + D_{xz} + F_{r12} - F_{r43} = 0$$

$$y: C_{yz} + F_{a12} + F_{a43} = 0$$

$$M_C: F_{r43} * r - F_{r12} * (w - p) - D_{xz} * w - F_{a12} * \frac{d_{w2}}{2} + F_{a43} * \frac{d_{w3}}{2} = 0$$

$$D_{xz} = \frac{F_{r43} * r + F_{r12} * (w - p) - F_{a12} * \frac{d_{w2}}{2} + F_{a43} * \frac{d_{w3}}{2}}{w}$$

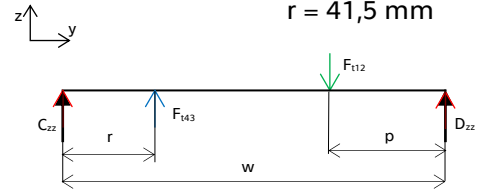
$$= \frac{2\,766 * 41,5 + 740 * (130 - 33,75) - 353 * \frac{190,91}{2} + 1\,058 * \frac{50,78}{2}}{130}$$

$$= 801 \text{ N}$$

$$C_{yz} = -F_{a12} - F_{a43} = -353 - 1\,058 = -1\,411 \text{ N}$$

$$C_{xz} = F_{r43} - F_{r12} - D_{xz} = 2\,766 - 740 - 801 = 1\,225 \text{ N}$$

Návrh: $w = 130 \text{ mm}$
 $p = 33,75 \text{ mm}$
 $r = 41,5 \text{ mm}$

$$z: C_{zz} + D_{zz} + F_{t43} - F_{t12} = 0$$

$$y: 0$$

$$M_C: -F_{t43} * r + F_{t12} * (w - p) - D_{zz} * w = 0$$

$$D_{zz} = \frac{-F_{t43} * r + F_{t12} * (w - p)}{w}$$

$$= \frac{-7\,525 * 41,5 + 2\,002 * (130 - 33,75)}{130}$$

$$= -920 \text{ N}$$

$$C_{zz} = -F_{t43} + F_{t12} - D_{zz}$$

$$= -7\,525 + 2\,002 - (-920) = -4\,603$$

Radiální reakce v ložisku C – zpětný chod

$$R_{Crz} = \sqrt{C_{xz}^2 + C_{zz}^2} = \sqrt{1\,225^2 + (-4\,603)^2} = 4\,763 \text{ N}$$

Axiální reakce v ložisku C – zpětný chod

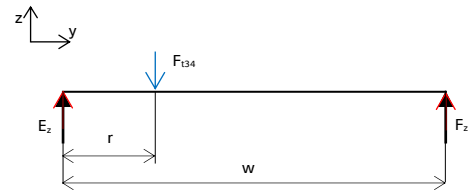
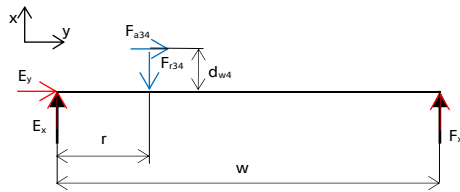
$$R_{Caz} = |C_{yz}| = 1\,411 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku D – zpětný chod

$$R_{Drz} = \sqrt{D_{xz}^2 + D_{zz}^2} = \sqrt{801^2 + (-920)^2} = 1\,220 \text{ N}$$

4.4.5 Výstupní hřídel – normální chod

Návrh: $w = 125 \text{ mm}$
 $r = 38 \text{ mm}$

$$x: E_x + F_x - F_{r34} = 0$$

$$y: E_y + F_{a34} = 0$$

$$M_E: F_{r34} * r - E_x * w + F_{a34} * \frac{d_{w4}}{2} = 0$$

$$F_x = \frac{F_{r34} * r + F_{a34} * \frac{d_{w4}}{2}}{w} = \frac{2710 * 38 + 1036 * \frac{209,22}{2}}{125} = 1691 \text{ N}$$

$$E_y = -F_{a34} = -1036 \text{ N}$$

$$E_x = F_{r34} - F_x = 2710 - 1691 = 1019 \text{ N}$$

$$z: E_z + F_z - F_{t34} = 0$$

$$y: 0$$

$$M_E: F_{t34} * r - F_z * w = 0$$

$$F_z = \frac{F_{t34} * r}{w} = \frac{1036 * 38}{130} = 2242 \text{ N}$$

$$E_z = F_{t34} - F_z = 7374 - 2242 = 5132 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku E – normální chod

$$R_{Er} = \sqrt{E_x^2 + E_z^2} = \sqrt{1019^2 + 5132^2} = 5233 \text{ N}$$

Axiální reakce v ložisku E – normální chod

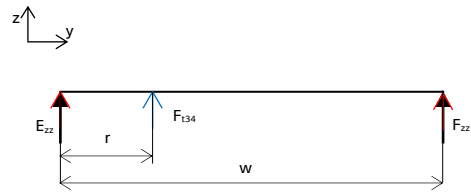
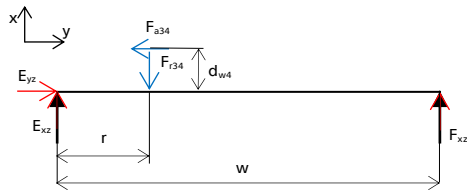
$$R_{Ea} = |E_y| = 1036 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku F – normální chod

$$R_{Fr} = \sqrt{F_x^2 + F_z^2} = \sqrt{1691^2 + 2242^2} = 2808 \text{ N}$$

4.4.6 Výstupní hřídel – zpětný chod

Návrh: $w = 125 \text{ mm}$
 $r = 38 \text{ mm}$

$$x: E_{xz} + F_{xz} - F_{r34} = 0$$

$$y: E_{yz} - F_{a34} = 0$$

$$M_E: F_{r34} * r - E_{xz} * w - F_{a34} * \frac{d_{w4}}{2} = 0$$

$$F_{xz} = \frac{F_{r34} * r - F_{a34} * \frac{d_{w4}}{2}}{w} = \frac{2710 * 38 - 1036 * \frac{209,22}{2}}{125} = -43 \text{ N}$$

$$E_{yz} = F_{a34} = 1036 \text{ N}$$

$$E_{xz} = F_{r34} - F_{xz} = 2710 - (-43) = 2754 \text{ N}$$

$$z: E_{zz} + F_{zz} + F_{t34} = 0$$

$$y: 0$$

$$M_E: -F_{t34} * r - F_{zz} * w = 0$$

$$F_{zz} = \frac{-F_{t34} * r}{w} = \frac{-1036 * 38}{125} = -2242 \text{ N}$$

$$E_{zz} = -F_{t34} - F_{zz} = -7374 - (-2242) = -5132 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku E – zpětný chod

$$R_{Erz} = \sqrt{E_{xz}^2 + E_{zz}^2} = \sqrt{2754^2 + (-5132)^2} = 5824 \text{ N}$$

Axiální reakce v ložisku E – zpětný chod

$$R_{Ea} = E_{yz} = 1036 \text{ N}$$

Radiální reakce v ložisku F – zpětný chod

$$R_{Frr} = \sqrt{F_{xz}^2 + F_{zz}^2} = \sqrt{(-43)^2 + (-2242)^2} = 2242 \text{ N}$$

4.5 Návrh ložisek

4.5.1 Vstupní hřídel

Volím kuličkové ložisko 6405

Dle [4]:

$$d = 25 \text{ mm}$$

$$D = 80 \text{ mm}$$

$$B = 21 \text{ mm}$$

$$C_0 = 19\,300 \text{ N}$$

$$C = 35\,800 \text{ N}$$

$$f_0 = 12$$

4.5.1.1 Ložisko A

Maximální síly v ložisku A:

$$\text{Radiální síla } F_r = R_{Arz} = 600 \text{ N}$$

$$\text{Axiální síla } F_a = R_{Aaz} = 360 \text{ N}$$

$$e = \frac{F_a}{F_r} = \frac{360}{600} = 0,60$$

$$\frac{f_0 * F_a}{C_0} = \frac{12 * 360}{19\,300} = 0,224$$

$$\text{Pro } \frac{f_0 * F_a}{C_0} = 0,224 \rightarrow e = 0,20 \Rightarrow 0,2 < 0,52 \quad \rightarrow \quad X = 0,56$$

$$Y = 2$$

$$F_{ekt} = 1 * X * F_r + Y * F_a = 1 * 0,56 * 600 + 2 * 360 = 1\,056 \text{ N}$$

$$L_{10H} = \left(\frac{C}{F_{ekt}} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * n_{H1}} = \left(\frac{35\,800}{1\,056} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * 1\,950} = 332\,881 \text{ hodin} > 25\,000 \text{ hodin}$$

Minimální zatížení

$$P_{min} = 0,01 * C_0 > F_{ekt} \Rightarrow 0,01 * 19\,300 = 193 \text{ N} > 1\,056 \text{ N}$$

LOŽISKO VYHOVUJE

4.5.1.2 Ložisko B

Maximální síla v ložisku B:

$$\text{Radiální síla } F_r = R_{Brz} = 1\,692 \text{ N}$$

Pouze radiální zatížení $\rightarrow X = 1$

$$F_{ekt} = 1,2 * X * F_r = 1,2 * 1 * 1\,692 = 2\,030 \text{ N}$$

$$L_{10H} = \left(\frac{C}{F_{ekt}} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * n_{H1}} = \left(\frac{35\,800}{2\,030} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * 1\,950} = 46\,863 \text{ hodin} > 25\,000 \text{ hodin}$$

Minimální zatížení

$$P_{min} = 0,01 * C_0 > F_{ekt} \Rightarrow 0,01 * 19\,300 = 193 \text{ N} > 2\,030 \text{ N}$$

LOŽISKO VYHOVUJE

4.5.2 Předloková hřídel

Volím kuličkové ložisko 6407

Dle [4]:

$$d = 35 \text{ mm}$$

$$D = 100 \text{ mm}$$

$$B = 25 \text{ mm}$$

$$C_0 = 31\,000 \text{ N}$$

$$C = 55\,300 \text{ N}$$

$$f_0 = 12$$

4.5.2.1 Ložisko C

Maximální síly v ložisku C:

$$\text{Radiální síla } F_r = R_{Cr} = 5\,083 \text{ N}$$

$$\text{Axiální síla } F_a = R_{Ca} = 1\,411 \text{ N}$$

$$e = \frac{F_a}{F_r} = \frac{5\,083}{1\,411} = 0,28$$

$$\frac{f_0 * F_a}{C_0} = \frac{12 * 1\,411}{31\,000} = 0,546$$

$$\text{Pro } \frac{f_0 * F_a}{C_0} = 0,546 \rightarrow e = 0,25 \Rightarrow 0,25 < 0,28 \quad \rightarrow \quad X = 0,56$$

$$Y = 1,85$$

$$F_{ekt} = 1 * X * F_r + Y * F_a = 1 * 0,56 * 5\,083 + 1,85 * 1\,411 = 5\,456 \text{ N}$$

$$L_{10H} = \left(\frac{C}{F_{ekt}} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * n_{H2}} = \left(\frac{55\,300}{5\,456} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * 338} = 51\,348 \text{ hodin} > 25\,000 \text{ hodin}$$

Minimální zatížení

$$P_{min} = 0,01 * C_0 > F_{ekt} \Rightarrow 0,01 * 31\,000 = 310 \text{ N} > 5\,456 \text{ N}$$

LOŽISKO VYHOVUJE

4.5.2.2 Ložisko D

Maximální síla v ložisku D:

$$\text{Radiální síla } F_r = R_{Drz} = 1\,220 \text{ N}$$

Pouze radiální zatížení -> X = 1

$$F_{ekt} = 1,2 * X * F_r = 1,2 * 1 * 1\,220 = 1\,464 \text{ N}$$

$$L_{10H} = \left(\frac{C}{F_{ekt}} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * n_{H2}} = \left(\frac{55\,300}{1\,464} \right)^3 * \frac{10^6}{60 * 338} = 2\,658\,180 \text{ hodin} > 25\,000 \text{ hodin}$$

Minimální zatížení

$$P_{min} = 0,01 * C_0 > F_{ekt} \Rightarrow 0,01 * 31\,000 = 310 \text{ N} > 1\,920 \text{ N}$$

LOŽISKO VYHOVUJE

4.5.3 Výstupní hřídel

Volím kuličkové ložisko 6210

Dle [4]:

d = 50 mm
D = 90 mm
B = 20 mm
C₀ = 23 200 N
C = 37 100 N
f₀ = 14

4.5.3.1 Ložisko E

Maximální síly v ložisku E:

Radiální síla F_r = R_{Erz} = 5 824 N

Axiální síla F_a = R_{Eaz} = 1 036 N

$$e = \frac{F_a}{F_r} = \frac{1\,036}{5\,824} = 0,18$$

$$\frac{f_0 * F_a}{C_0} = \frac{14 * 1\,036}{23\,200} = 0,625$$

Pro $\frac{f_0 * F_a}{C_0} = 0,625 \rightarrow e = 0,26 \Rightarrow 0,26 > 0,18 \rightarrow X = 1$

Y = 0

$$F_{ekt} = 1 * X * F_r + Y * F_a = 1 * 1 * 5\,824 + 0 * 1\,036 = 5\,824 \text{ N}$$

$$L_{10H} = \left(\frac{C}{F_{ekt}}\right)^3 * \frac{10^6}{60 * n_{H3}} = \left(\frac{37\,100}{5\,824}\right)^3 * \frac{10^6}{60 * 82} = 52\,502 \text{ hodin} > 25\,000 \text{ hodin}$$

Minimální zatížení

$$P_{min} = 0,01 * C_0 > F_{ekt} \Rightarrow 0,01 * 23\,200 = 232 \text{ N} > 5\,824 \text{ N}$$

LOŽISKO VYHOVUJE

4.5.3.2 Ložisko F

Maximální síly v ložisku F:

Radiální síla F_r = R_{Fr} = 2 808 N

Pouze radiální zatížení -> X = 1

$$F_{ekt} = 1,2 * X * F_r = 1,2 * 1 * 2\,808 = 3\,370 \text{ N}$$

$$L_{10H} = \left(\frac{C}{F_{ekt}}\right)^3 * \frac{10^6}{60 * n_{H3}} = \left(\frac{37\,100}{3\,370}\right)^3 * \frac{10^6}{60 * 82} = 936\,470 \text{ hodin} > 25\,000 \text{ hodin}$$

Minimální zatížení

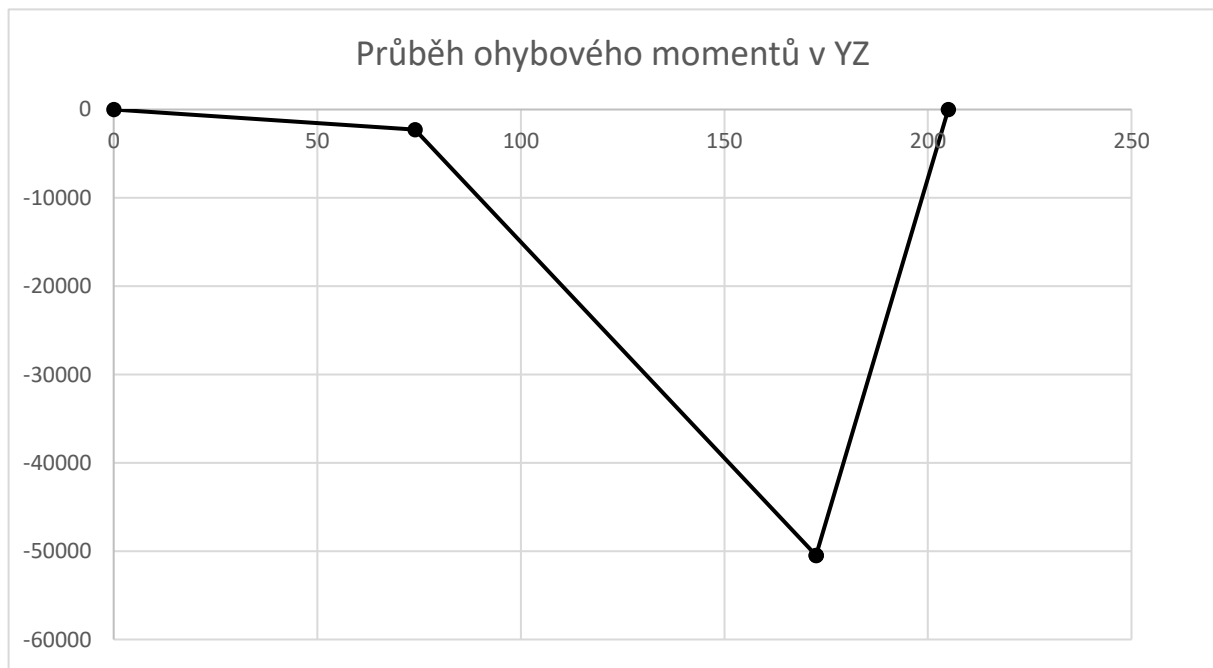
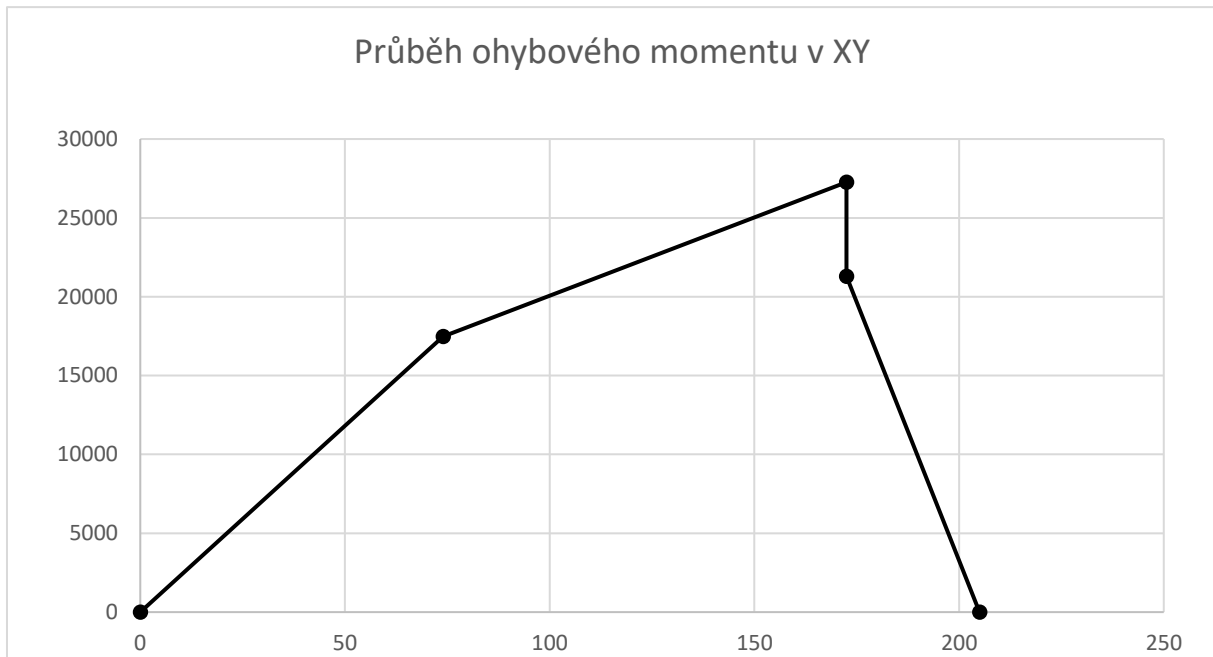
$$P_{min} = 0,01 * C_0 > F_{ekt} \Rightarrow 0,01 * 23\,200 = 232 \text{ N} > 3\,370 \text{ N}$$

LOŽISKO VYHOVUJE

4.6 Statická kontrola hřídelů

4.6.1 Vstupní hřídel

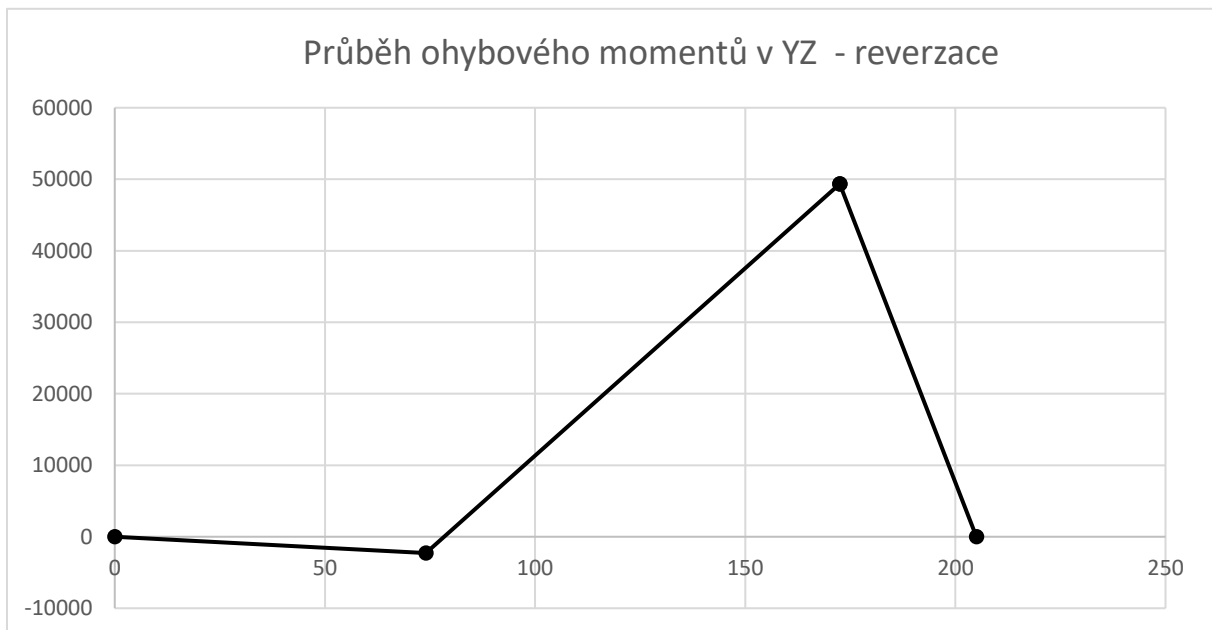
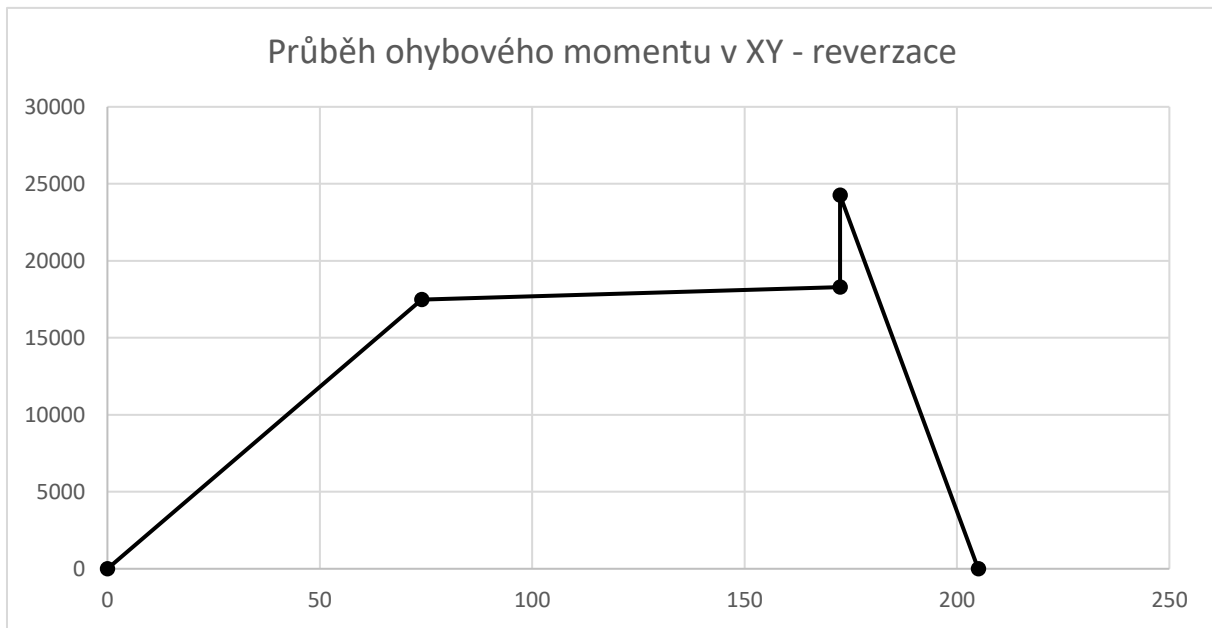
4.6.1.1 Průběh ohybových momentů – normální chod

Maximální moment:

$$M_{o_{maxH1n}} = \sqrt{27\,261^2 + (-50\,475)^2} = 57\,367 \text{ Nmm}$$

4.6.1.2 Průběh ohybových momentů – zpětný chod

Maximální moment:

$$M_{o_{maxH1z}} = \sqrt{24\,259^2 + 49\,345^2} = 54\,985 \text{ Nmm}$$

4.6.1.3 Maximální ohybový moment

$$M_{o_{maxH1}} = \max\{M_{o_{maxH1n}}, M_{o_{maxH1z}}\} = M_{o_{maxH1n}} = 57\,367 \text{ Nmm}$$

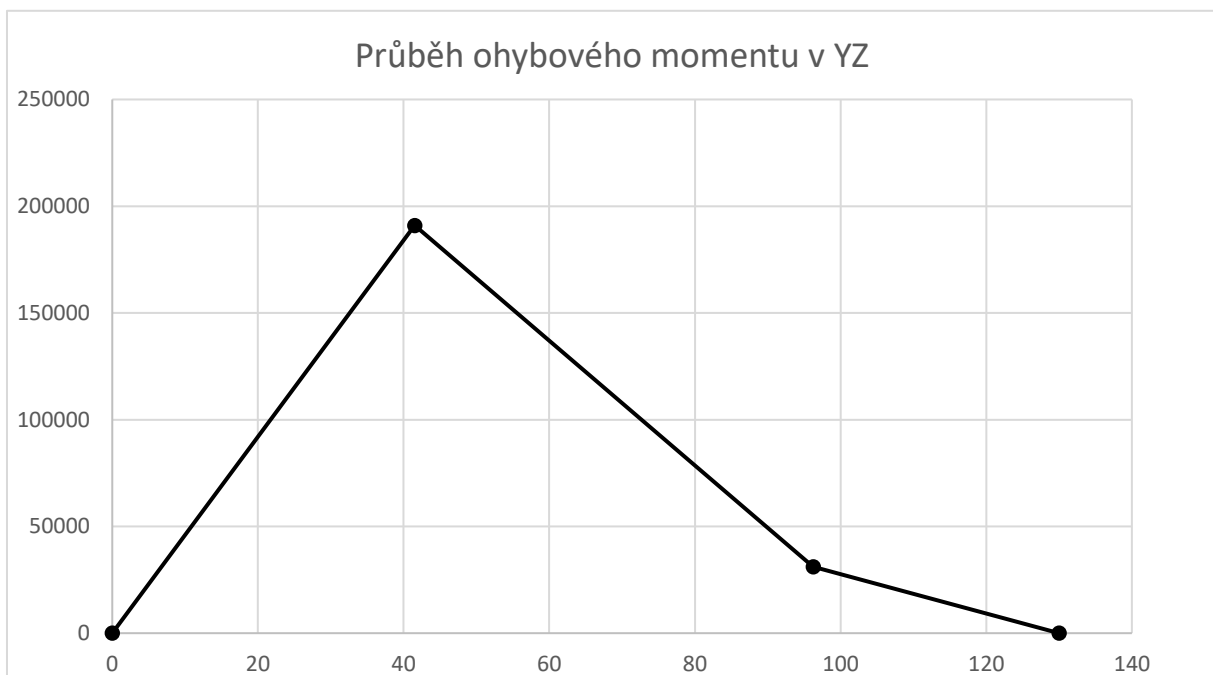
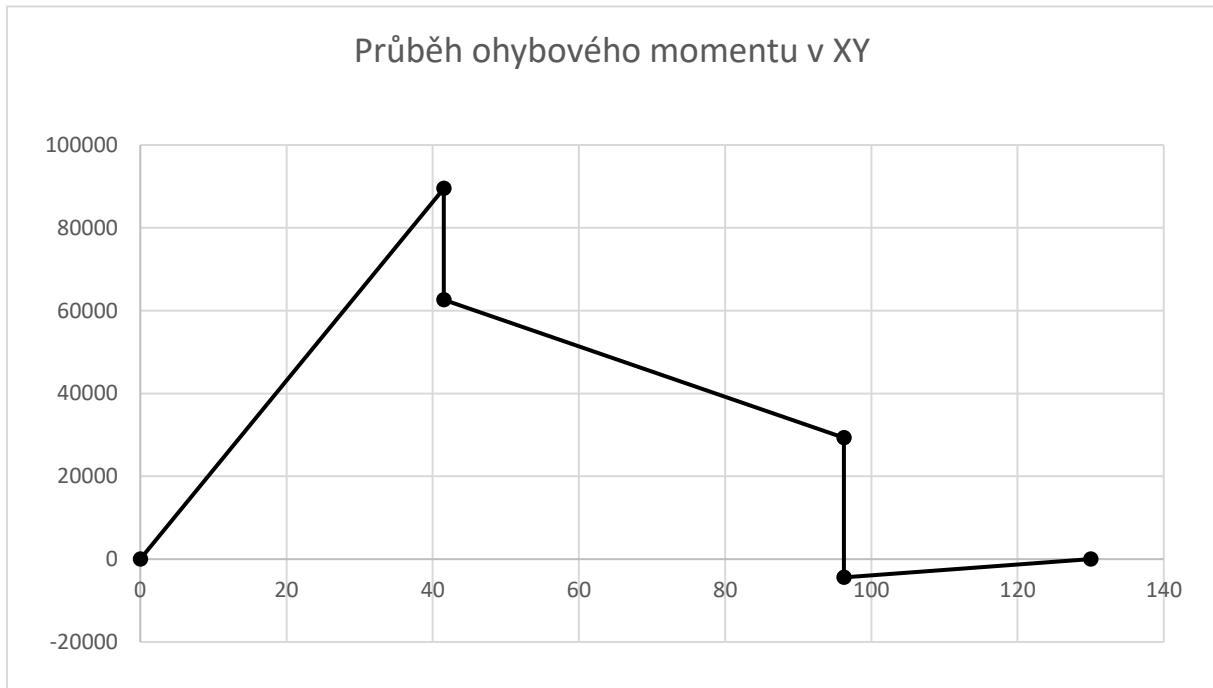
4.6.1.4 Redukované napětí

$$\sigma_{REDH1} \leq \sigma_D \Rightarrow \sqrt{\left(\frac{M_{o_{maxH1}}}{W_o}\right)^2 + 4 * \left(\frac{M_{kH1}}{Wk}\right)^2} = \sqrt{\left(\frac{57\,367}{\frac{\pi * 25^2}{32}}\right)^2 + 4 * \left(\frac{33\,792}{\frac{\pi * 25^2}{16}}\right)^2} = 43,40 \text{ MPa} \leq 70 \text{ MPa}$$

HŘÍDEL VYHOVUJE

4.6.2 Předlohová hřídel

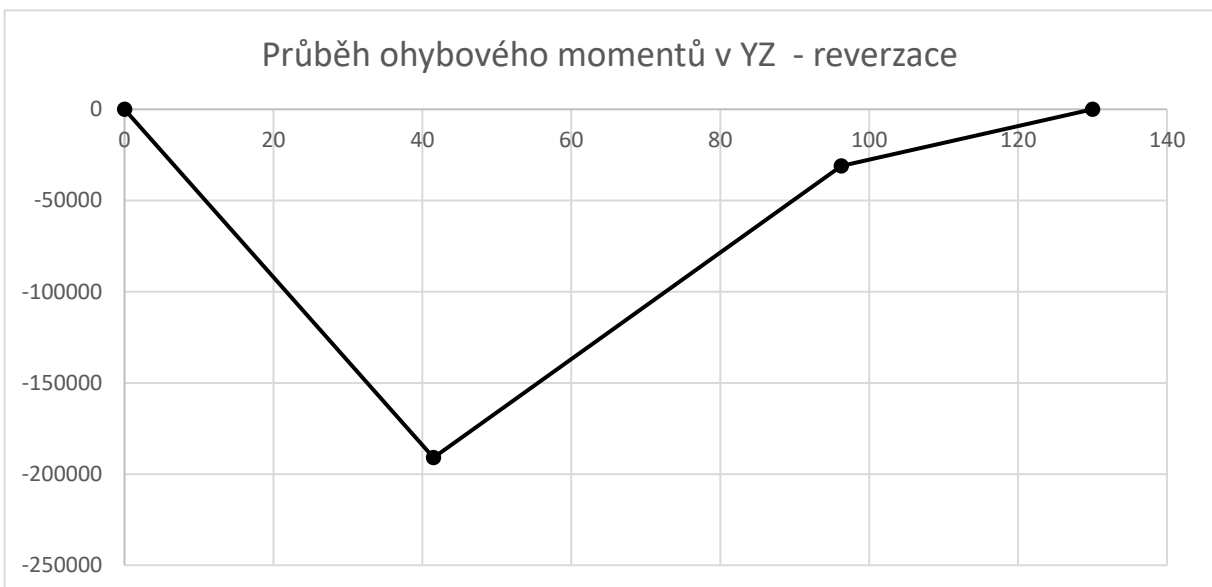
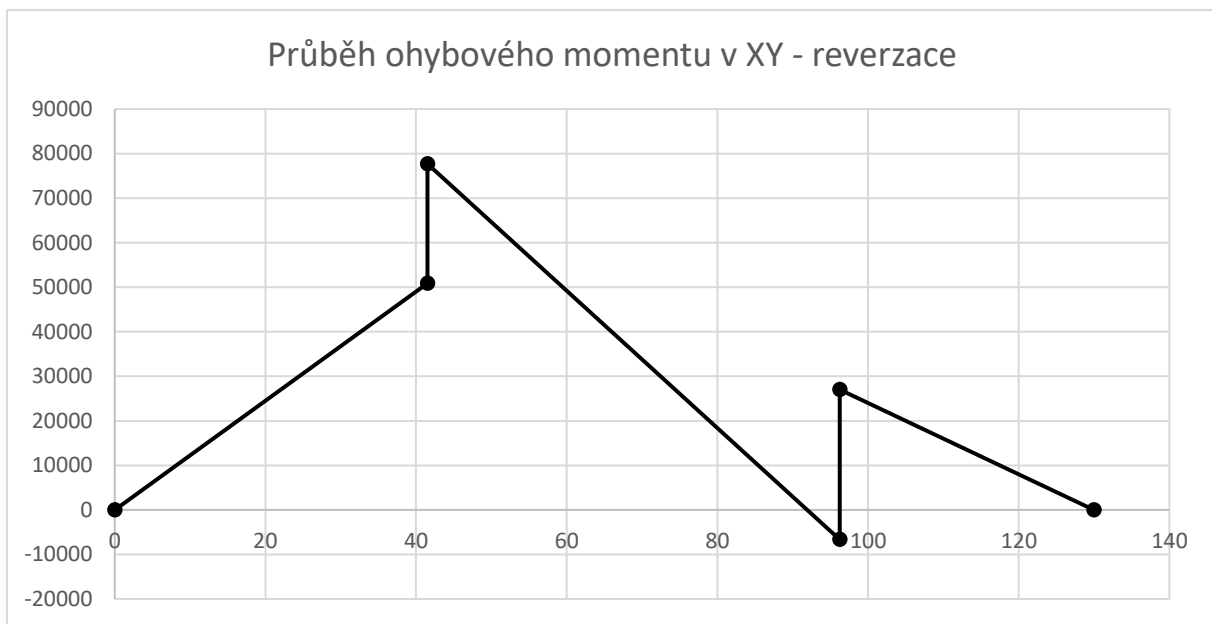
4.6.2.1 Průběh ohybových momentů – normální chod

Maximální moment:

$$M_{0_{maxH2n}} = \sqrt{89\,492^2 + 191\,021^2} = 210\,945 \text{ Nmm}$$

4.6.2.2 Průběh ohybových momentů – zpětný chod

Maximální moment:

$$M_{o_{maxH2z}} = \sqrt{77\,691^2 + (-191\,021)^2} = 197\,671 \text{ Nmm}$$

4.6.2.3 Maximální ohybový moment

$$M_{o_{maxH2}} = \max\{M_{o_{maxH2n}}, M_{o_{maxH2z}}\} = M_{o_{maxH2n}} = 210\,945 \text{ Nmm}$$

4.6.2.4 Redukované napětí

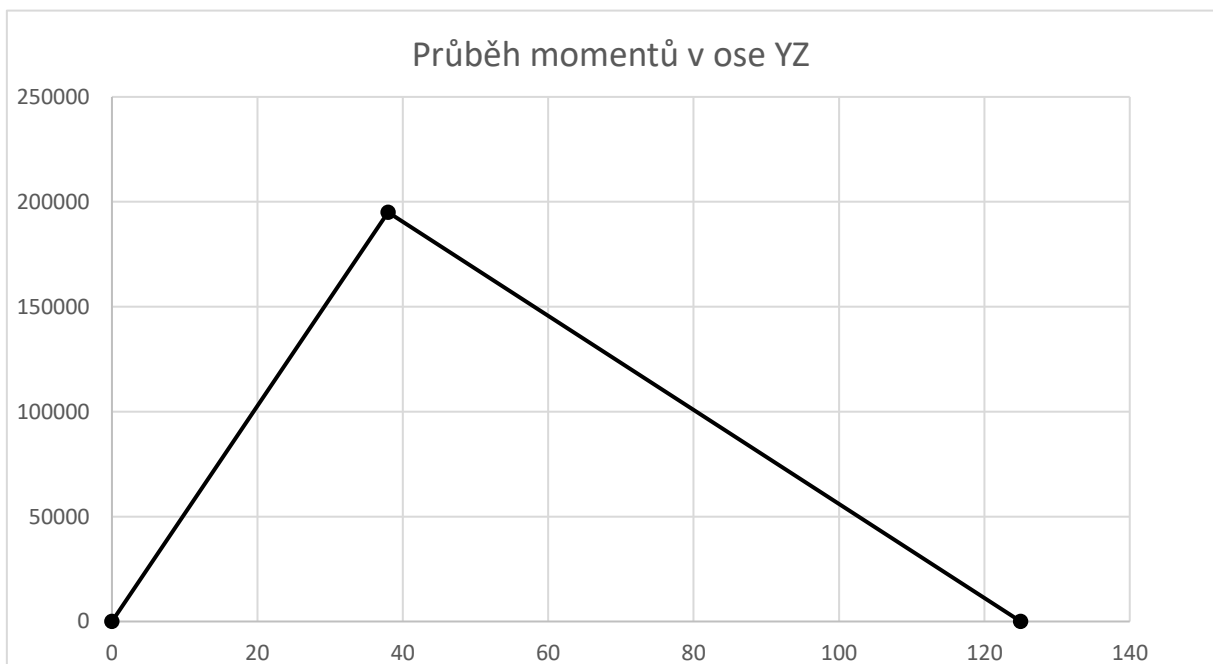
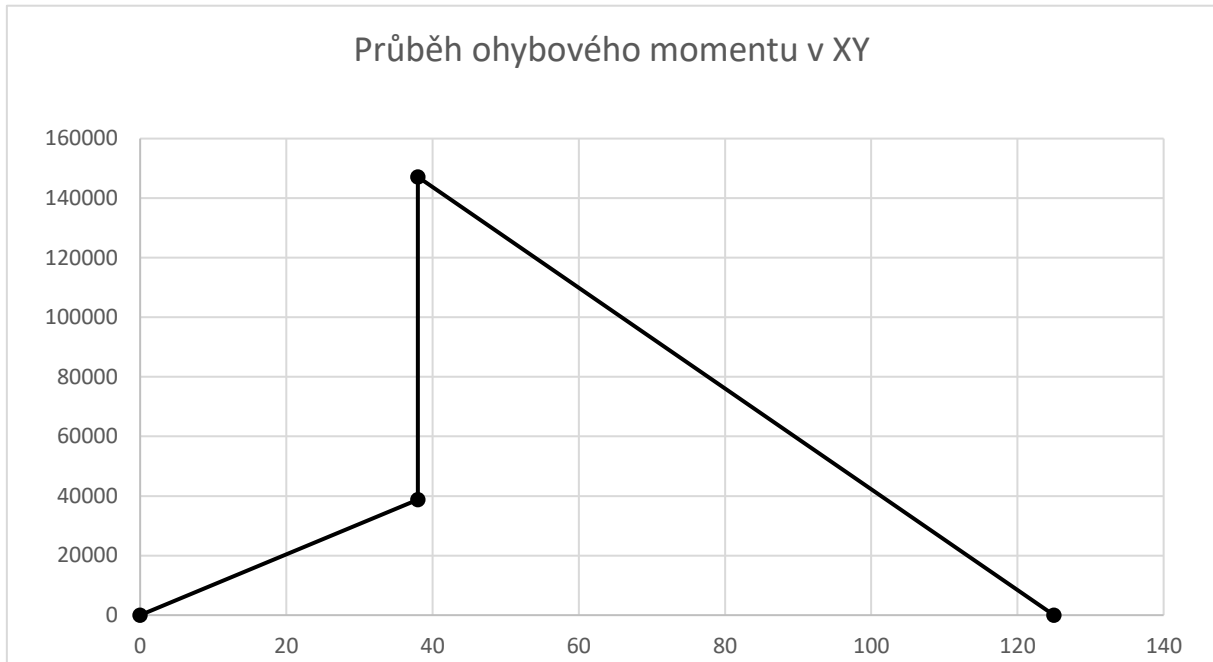
$$\sigma_{REDH2} \leq \sigma_D \Rightarrow \sqrt{\left(\frac{M_{o_{maxH2}}}{W_o}\right)^2 + 4 * \left(\frac{M_{kH2}}{W_k}\right)^2} = \sqrt{\left(\frac{210\,945}{\frac{\pi * 35^2}{32}}\right)^2 + 4 * \left(\frac{191\,057}{\frac{\pi * 35^2}{16}}\right)^2} = 67,61 \text{ MPa}$$

$$\leq 70 \text{ MPa}$$

HŘÍDEL VYHOVUJE

4.6.3 Výstupní hřídel

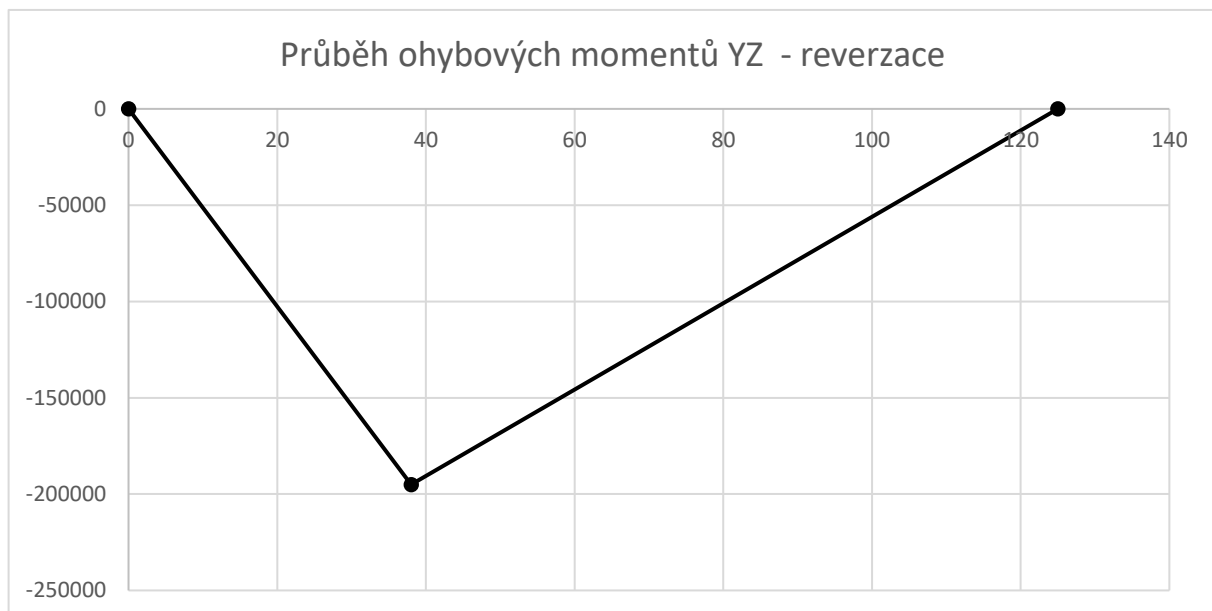
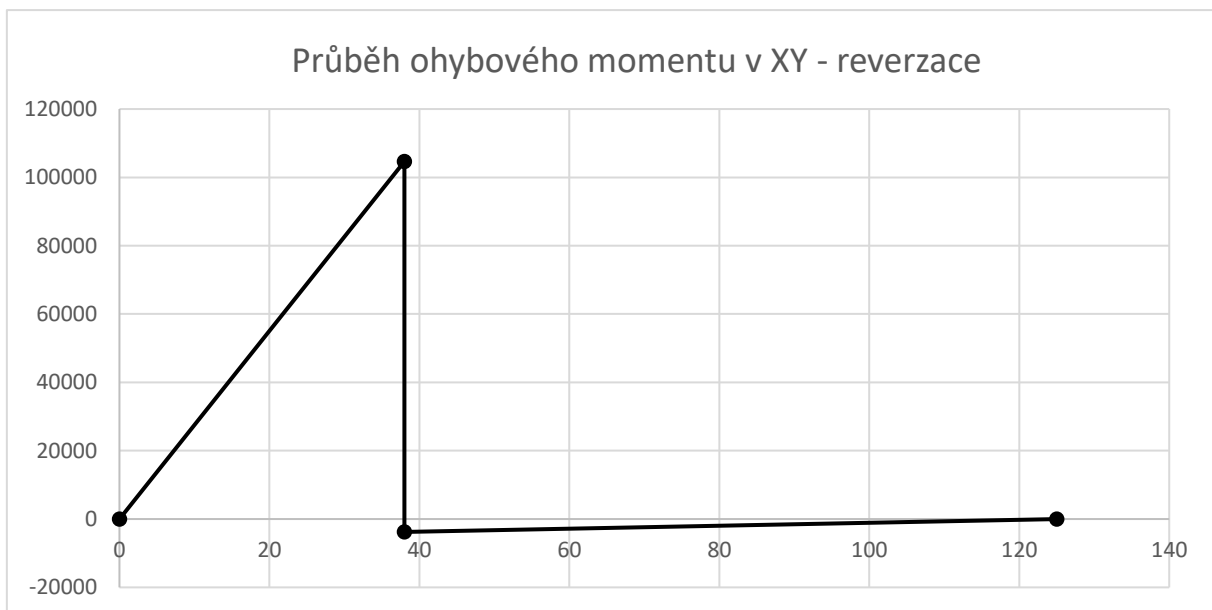
4.6.3.1 Průběh ohybových momentů – normální chod

Maximální moment:

$$M_{O_{maxH3n}} = \sqrt{147\,140^2 + 195\,032^2} = 244\,311 \text{ Nmm}$$

4.6.3.2 Průběh ohybových momentů – zpětný chod

Maximální moment:

$$M_{o_{maxH2z}} = \sqrt{104\,641^2 + (-195\,032)^2} = 221\,331 \text{ Nmm}$$

4.6.3.3 Maximální ohybový moment

$$M_{o_{maxH3}} = \max\{M_{o_{maxH3n}}, M_{o_{maxH3z}}\} = M_{o_{maxH3n}} = 244\,311 \text{ Nmm}$$

4.6.3.4 Redukované napětí

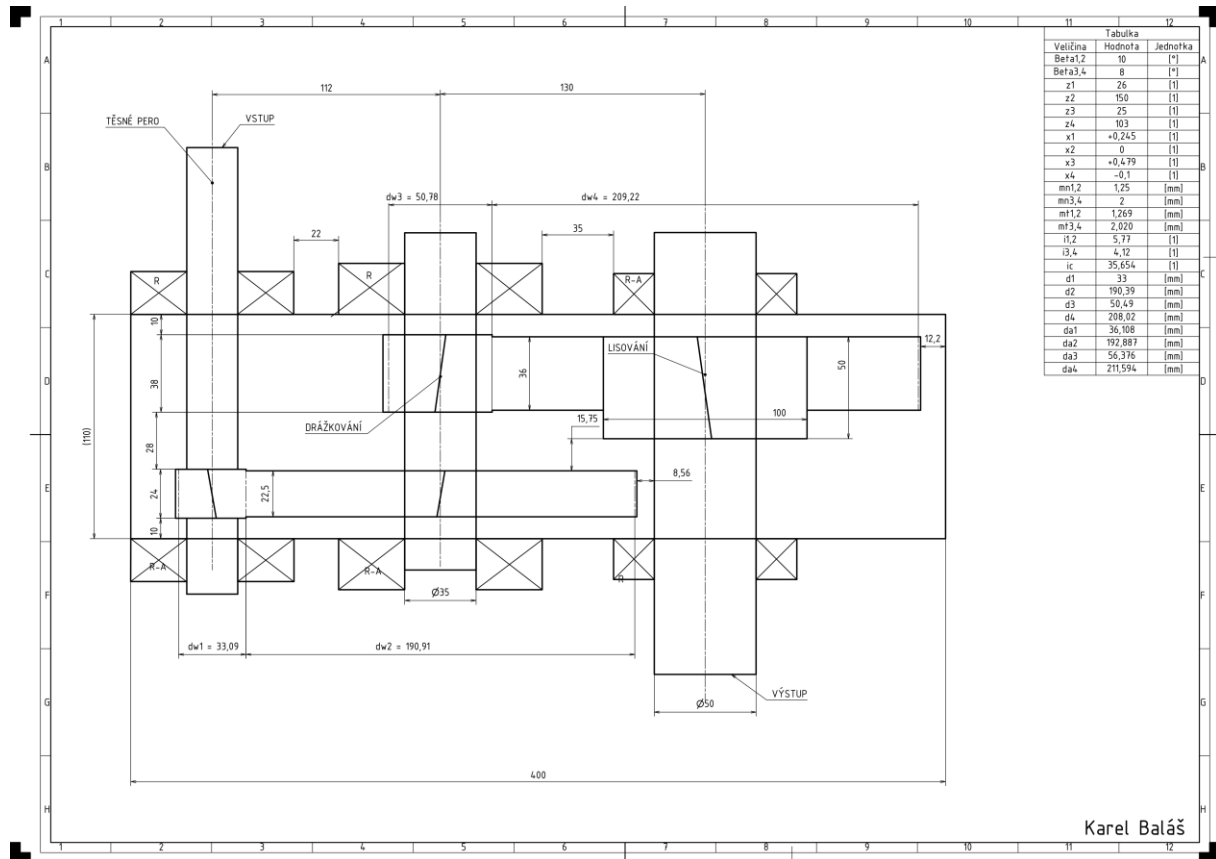
$$\sigma_{REDH3} \leq \sigma_D \Rightarrow \sqrt{\left(\frac{M_{o_{maxH3}}}{W_o}\right)^2 + 4 * \left(\frac{M_{kH3}}{Wk}\right)^2} = \sqrt{\left(\frac{244\,311}{\frac{\pi * 50^2}{32}}\right)^2 + 4 * \left(\frac{771\,410}{\frac{\pi * 50^2}{16}}\right)^2} = 65,94 \text{ MPa}$$

$$\leq 70 \text{ MPa}$$

HŘÍDEL VYHOVUJE

4.7 Koncepční návrh 2

5 Spoje náboj – hřídel

5.1 Návrh připojení řemenice

Hřídel s nábojem bude spojena pomocí těsného pera

5.1.1.1 Návrh těsného pera

Volba těsného pera: $\varnothing$ d hřídele v místě těsného pera $\varnothing 24$ mm $\rightarrow$ těsné pero 8x7

5.1.1.2 Délka těsného pera

$$l'_a \geq \frac{4 * M_{kH1}}{d * h * p_D} = \frac{4 * 33,79 * 1\,000}{24 * 7 * 70} = 11,5 \text{ mm}$$
$$l_a = l'_a + b = 11,5 + 8 = 19,5 \text{ mm}$$

Volím těsné pero 8x7 v délce $l = 32$ mm

5.1.1.3 Kontrola otláčení těsného pera

$$p = \frac{4 * M_{kH1}}{d * h * (l - b)} = \frac{4 * 33,79 * 1\,000}{24 * 7 * (32 - 8)} = 33,5 \text{ MPa}$$

VYHOVUJE

5.1.1.4 Kontrola stříhu těsného pera

$$\tau = \frac{2 * M_{kH1}}{d * h * (l - b)} = \frac{2 * 33,79 * 1\,000}{24 * 7 * (32 - 8)} = 16,8 \text{ MPa}$$

VYHOVUJE

5.2 Návrh připojení kola 2 na předlohovou hřídel

Kolo 2 bude s hřídelí spojena pomocí drážkování

5.2.1.1 Návrh drážkování

Drážkování volím s ohledem na průměr hřídele pod ložisky $\rightarrow$

$d = 42$ mm
$D = 46$ mm
$z = 8$
$b = 8$ mm
$s' = 13,2$ mm ²

5.2.1.2 Minimální délka drážkování

$$l' \geq \frac{4 * M_{kH2}}{s' * (D + d) * p_D} = \frac{4 * 191,06 * 1\,000}{13,2 * (46 + 42) * 70} = 9,4 \text{ mm}$$

Volím délku drážkování $l = 17,5$ mm

5.2.1.3 Kontrola otláčení v drážkování

$$p = \frac{4 * M_{kH1}}{s' * (D + d) * l} = \frac{4 * 191,06 * 1\,000}{13,2 * (46 + 42) * 17,5} = 37,6 \text{ MPa}$$

VYHOVUJE

5.3 Návrh připojení kola 4 na výstupní hřídel

Kolo 4 bude na hřídel připojeno pomocí lisování

5.3.1.1 Návrh lisování

Lisovací průměr	$d = 63 \text{ mm}$
Průměr náboje kola	$D = 1,8 * d = 1,8 * 63 = 113 \text{ mm}$
Minimální šířka lisování	$L_L = 0,7 * d = 0,7 * 63 = 44 \text{ mm}$
Šířka kola	$L = L_L + 5 = 44 + 5 = 49 \text{ mm}$

5.3.1.2 Minimální tlak ve spoji

$$p_{min} = \frac{1,1 * M_{kH3}}{\pi * d * L_L * f * \frac{d}{2}} = \frac{1,1 * 771,41 * 1000}{\pi * 63 * 44 * 0,12 * \frac{63}{2}} = 25,8 \text{ MPa}$$

5.3.1.3 Minimální přesah

$$\Delta d_{min} = p_{min} * d * \frac{1}{E} * (C_N + 1) = 25,8 * 63 * \frac{1}{2,1 * 10^5} * \left(\frac{113^2 + 63^2}{113^2 - 63^2} + 1 \right) = 22,4 \text{ } \mu\text{m}$$

5.3.1.4 Lisování za studena

5.3.1.4.1 Minimální výrobní přesah

$$\Delta d_{wmin} = \Delta d_{min} + (5,5 * (Ra_{H\ddot{R}} + Ra_{NA})) = 22,4 + (5,5 * (0,8 + 1,6)) = 35,6 \text{ } \mu\text{m}$$

5.3.1.4.2 Návrh uložení

Volím uložení H7/u6

$$H7_0^{+30} / u6_{+87}^{+106}$$

5.3.1.4.3 Minimální přesah dle uložení

$$\Delta d_{minul} = 87 - 30 = 57 \text{ } \mu\text{m} > 22,4 \text{ } \mu\text{m}$$

VYHOVUJE

5.3.1.5 Lisování za tepla

5.3.1.5.1 Minimální výrobní přesah

$$\Delta d_{wmin} = \Delta d_{min} = 22,4 \text{ } \mu\text{m}$$

5.3.1.5.2 Návrh uložení

Volím uložení H7/t6

$$H7_0^{+30} / t6_{+66}^{+85}$$

5.3.1.5.3 Minimální přesah dle uložení

$$\Delta d_{minul} = 66 - 30 = 36 \text{ } \mu\text{m} > 22,4 \text{ } \mu\text{m}$$

VYHOVUJE

5.3.1.6 Maximální tlak ve spoji za studena/za tepla

5.3.1.6.1 Za studena

$$p_{maxs} = \frac{\Delta d_{max}}{d * \frac{1}{E} * (C_N + 1)} = \frac{\delta_{max} - (5,5 * (Ra_{H\ddot{R}} + Ra_{NA}))}{d * \frac{1}{E} * (C_N + 1)} = \frac{[(106 - 0) - (5,5 * (0,8 + 1,6))] * 10^{-6}}{63 * \frac{1}{2,1 * 10^5} * \left(\frac{113^2 + 63^2}{113^2 - 63^2} + 1 \right)} = 106,9 \text{ MPa}$$

5.3.1.6.2 Za tepla

$$p_{maxt} = \frac{\Delta d_{max}}{d * \frac{1}{E} * (C_N + 1)} = \frac{\delta_{max}}{d * \frac{1}{E} * (C_N + 1)} = \frac{(85 - 0) * 10^{-6}}{63 * \frac{1}{2,1 * 10^5} * \left(\frac{113^2 + 63^2}{113^2 - 63^2} + 1 \right)} = 97,9 \text{ MPa}$$

5.3.1.7 Maximální tlak ve spoji

$$p_{max} = \max\{p_{maxs}, p_{maxt}\} = p_{maxs} = 106,9 \text{ MPa}$$

5.3.1.8 Redukované napětí

$$\sigma_{RED} = p_{max} * (C_N + 1) = 106,9 * \left(\frac{113^2 + 63^2}{113^2 - 63^2} + 1 \right) = 309,3 \text{ MPa}$$

5.3.1.9 Bezpečnost

$$k = \frac{\sigma_{Kt}}{\sigma_{RED}} = \frac{490}{309,3} = 1,58 > 1,1$$

VYHOVUJE

5.3.1.10 Potřebná lisovací síla pro lisování

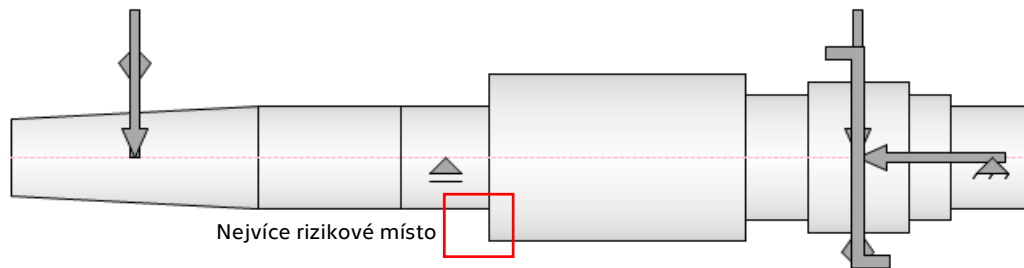
$$F_{LIS} = \pi * d * L_L * p_{maxs} = \pi * 63 * 44 * 106,9 = 111,7 \text{ kN}$$

5.3.1.11 Potřebné ohřátí náboje pro lisování

$$\Delta T = \frac{\Delta d_{max} + v}{\alpha * d} = \frac{(85 + 36) * 10^{-6}}{11,5 * 10^{-6} * 63} = 167 \text{ } ^\circ\text{C}$$

6 Dynamická kontrola vstupní hřídele

6.1 Kontrola únavové pevnosti

Dle [5] pro $d = 25 \text{ mm}$, $D = 40 \text{ mm}$, $R = 1,2 \text{ mm}$:

$$\begin{aligned}\alpha_t &= 1,65 \\ \alpha_o &= 2,3 \\ q &= 0,65 \\ \eta_p &= 0,90 \\ \varepsilon_v &= 0,78 \\ \sigma_{c(-1)} &= 300 \text{ MPa}\end{aligned}$$

$$\beta_o = 1 + q * (\alpha_o - 1) = 1 + 0,65 * (2,3 - 1) = 1,85$$

$$\beta_t = 1 + q * (\alpha_t - 1) = 1 + 0,65 * (1,65 - 1) = 1,42$$

$$\sigma_{c(-1)o}^* = \sigma_{c(-1)} \frac{\varepsilon_v * \eta_p}{\beta_o} = 300 * \frac{0,78 * 0,90}{1,85} = 113,84 \text{ MPa}$$

$$\sigma_{c(-1)t}^* = \sigma_{c(-1)} \frac{\varepsilon_v * \eta_p}{\beta_t} = 300 * \frac{0,78 * 0,90}{1,42} = 148,3 \text{ MPa}$$

V rizikovém místě

$$\sigma_a = \sigma_o = \frac{M_o}{W_o} = \frac{20\,000}{\frac{\pi * 25^3}{32}} = 13,04 \text{ MPa}$$

$$k_\sigma = \frac{\sigma_{c(-1)o}^*}{\sigma_a} = \frac{113,84}{13,04} = 8,5$$

$$\tau = \frac{M_{kH1}}{Wk} = \frac{33\,792}{\frac{\pi * 25^3}{16}} = 11,01 \text{ MPa}$$

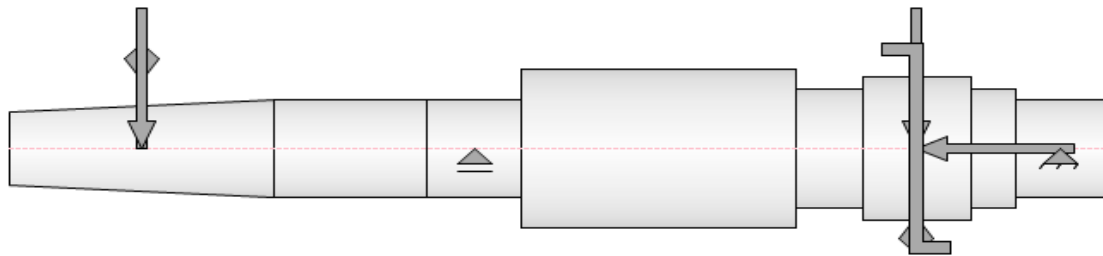
$$k_\tau = \frac{\sigma_{c(-1)t}^*}{\tau} = \frac{148,3}{11,01} = 13,4$$

$$\frac{1}{k_d^2} = \frac{1}{k_\sigma^2} + \frac{1}{k_\tau^2} \Rightarrow k_d = \sqrt{\frac{k_\sigma^2 * k_\tau^2}{k_\sigma^2 + k_\tau^2}} = \sqrt{\frac{8,5^2 * 13,4^2}{8,5^2 + 13,4^2}} = 7,18 > 1,5$$

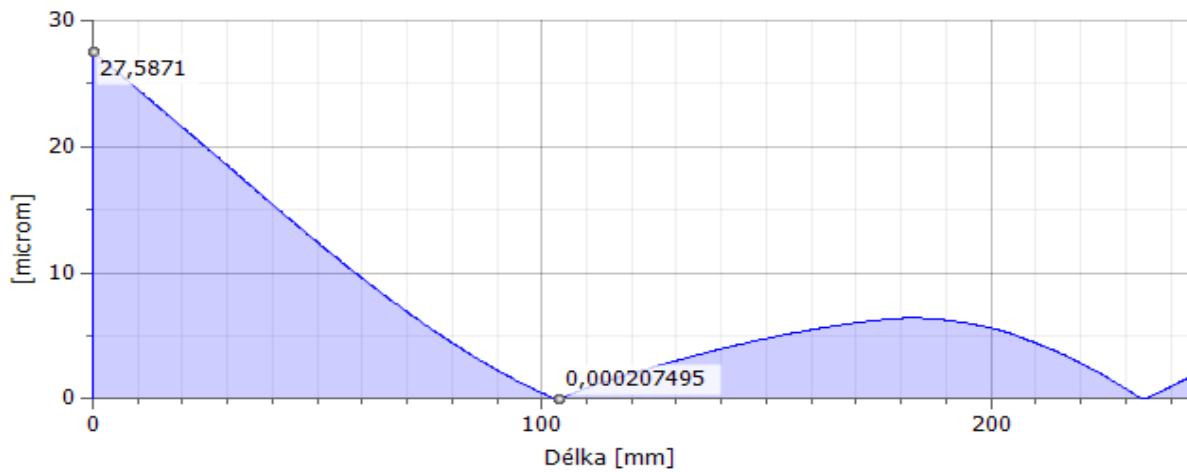
VYHOVUJE

6.2 Kontrola tuhosti

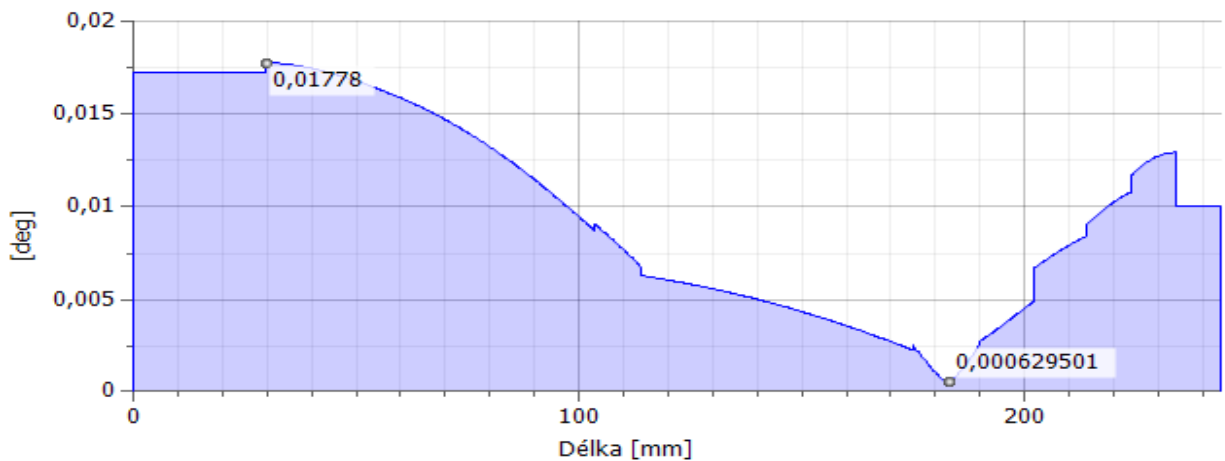
Dle AUTODESK INVENTOR 2018 – generátor hřídelí

6.2.1 Průhyb hřídele

6.2.2 Natočení hřídele

6.2.3 Dovolené hodnoty průhybů, průhybů v ozubení a natočení v kolech a natočení v podporách

$$y_{D\text{MAX}} = \frac{l}{3000} = \frac{136 * 1000}{3000} = 44 \mu\text{m}$$

$$y_{DK} = \frac{m_{n1,2}}{100} = \frac{1,25 * 1000}{100} = 12,5 \mu\text{m}$$

$$\varphi_{DK} = 5 \text{ úhlových minut}$$

$$\varphi_{DL} = 7 \text{ úhlových minut}$$

6.2.4 Průhyb mezi ložisky

$$y_{MAX} = 6,46 \mu m < 44 \mu m$$

VYHOVUJE

6.2.5 Průhyb v ozubení

$$y_K = 6,3 \mu m < 12,5 \mu m$$

VYHOVUJE

6.2.6 Natočení v ozubení

$$\varphi_K = 30 \text{ úhlových sekund} < 5 \text{ úhlových minut}$$

VYHOVUJE

6.2.7 Natočení v podporách

$$\varphi_l = 45 \text{ úhlových sekund} < 7 \text{ úhlových minut}$$

VYHOVUJE

6.2.8 Maximální průhyb

$$\varphi_{MAX} = 1 \text{ úhlová minuta}$$

7 Závěr

V této technické zprávě jsou výpočty, které byly provedeny pro návrh dvoustupňové čelní převodovky se šikmým ozubením. V první části této zprávy je zadání k této převodovce. V druhé části se nachází návrh pohonu. Třetí část obsahuje návrh samotné převodovky, čtvrtá část obsahuje kontrolní výpočty. V páté části jsou řešeny spoje náboj – hřídel a v poslední šesté je dynamická kontrola vstupní hřídele.

8 Seznam použité literatury

- [1] KUGL, Otmar. *Projekt: III. ročník*. Praha: České vysoké učení technické, 1997. ISBN 80-01-01638-2.
- [2] ŠVEC, Vladimír. *Části a mechanismy strojů: příklady*. Vyd. 4. V Praze: České vysoké učení technické, 2008. ISBN 978-80-01-04137-6.
- [3] Kontrola ozubení dle ISO 6336. In: *Systém elektronické podpory studia* [online]. Praha: ČVUT, 1999 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://seps.fs.cvut.cz/KC>
- [4] Kuličkový ložiska. SKF [online]. SKF, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.skf.com/cz/products/bearings-units-housings/ball-bearings/deep-groove-ball-bearings/loads/index.html>
- [5] ŘEZNÍČEK, Jan. *Pružnost a pevnost II – Přednášky*. Praha, 2017. Přednáškové podklady. České vysoké učení technické v Praze.